

ATEITININKAS IR DVIEJŲ APLINKŲ PAUNKSMĖ

Iškarpos iš Kongrese, Toronte, liepos mėn 3 d. dr. A. Sužiedėlio skaitytos paskaitos
"Žvilgsnis į ateitininką žmogų iš psichologinės pusės".

Mūsų dvejom aplinkoms esant atskirtoms ir daugeliu atžvilgių dargi stipriai priešingoms, yra taipgi proga rinktis iš kiekvienos ne tik tai, kas geriausio — kaip mes sau įpratę įsiskaidyti įtaigoti — bet ir tai, kas tuo ar kitu metu mums palankiausia ar parankiausia. Iš tiesų neretai galime sau taip parankiai pasirinkti, kad iš gyvenimo išsideram laimėjimų be kovos. Vienalytėje aplinkoje, sakysim, užėmęs kokią nors poziciją, gali būti pasisakęs nepopuliariai ir neturįs užnugario. Tokios nepopuliarios pozicijos atpildas yra tai, kad gali teisėtai sau priskirti, jog esi drąsus; tokios pozicijos kaina yra ta, kad negali jaustis saugus. Ant- raip vertus, pasisakęs už populiariąją nuomonę, negali sa- vęs laikyti drąsuoju, bet užtai saugu. Dvilypėje aplinkoje, ku- rioje mes esame, neretai sau susitvarkome dalykus taip, kad turim ir paskatinantį užnugarį ir teisę save laikyti kilniais iš- pažintojais nepopuliarių tiesų. Ir taip dėl to, kad kas vienoje iš mūsų aplinkų yra populiaru, tas kitoje dažnai labai nepopu- liaru. Telleka daiktą perkelti iš vienos į kitą aplinką, ir galime save sveikinti už kankinišką drąsą, nerizikuodami pasijusti vieniši ir nesaugūs. Jei, saky- sim, kuriuo klausimu lietuvių visuomenė yra perdėm "kon- servatyvi", galim pasiskolinti atitinkamą "liberalinę" idėją, amerikiečiuose gal labai popu- liarią, ir su ja lietuvių visuo- menėje skinti misionieriaus vai- niką. Arba atvirkščiai — tu- rėdami kone vienbalsį užnuga- rį lietuviuose, gali mokyti ame- rikiečius, kad reikia bombar- duoti Kiniją. Nei viena, nei ki- ta pozicija nebūtinai dėl to blo- ba, bet galime matyti, kaip dvilypė egzistencijoj susidaro gundanti proga būti ir konser- vatoriumi ir liberalu be galimy- bės būti apkalbtam, kad vei- dus kaitalioji, kad nenuoseklus. Dviejose priešingose aplinkose kur kas lengviau, negu viena- lytėje, rasti užnugarį kone kiekvienai pozicijai. Pagaliau kraštutinį pavyzdį — ar nu- tartum nemokėti vaikų lietu- viškai iki mokyklinio amžiaus, ar nutartum neleisti jiems iki to laiko kalbėti angliškai, vie- noje ar kitoje aplinkoje galė- tum rasti daugybę dorų žmo- nių, kurie pritartų, dargi pagrir-



Dr. Antanas Sužiedėlis
Nuotrauka St. Dabkaus

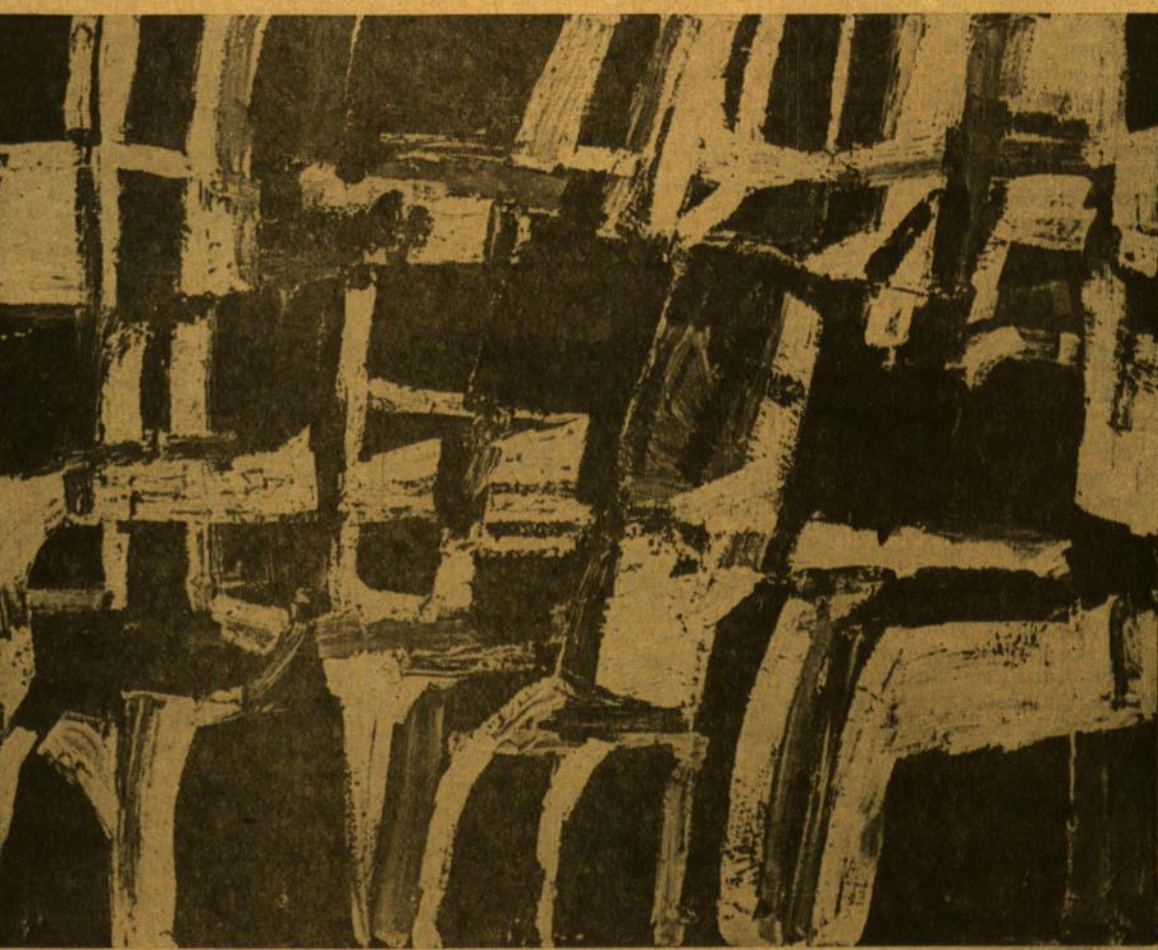
visaugos manevras ką nors kai- nuoja, kainuoja taipgi ir išnau- dojimas dviejų aplinkų savo silpnumams. Kaina būtent ta, kad nėr jau taip lengva ir pa- togu tarp dviejų aplinkų kopi- nėti, ir iš tiesų gali norėti kopi- nėti kuo mažiau. Dėl to tulas jaunesnysis linksta kalbėti an- gliškai su lietuviu draugu, o tu- las vyresnysis nuo lietuviškos veiklos nežymiai "nusiima". Betgi ir šiuo atveju — paleng- va mažinant sau tarp dviejų aplinkų kopinėjimų našta — lieka eilė spragų, kurios leidžia žmogui išsisteisinti. Mūsų ma- žojon aplinkon kaip tik todėl, kad ji yra mažoji ir negali pa- tenkinti visų žmogaus reikmių, įsispraudžia nenuoseklumų, ku- rie įgalina žmogų mažiau sa- ve tarp dviejų aplinkų dalinti, o vis dėlto principinį dviem aplinkom angažavimą išlaikyti. Pavyzdžiui štai koks nenuosek- lumas: stengiamės išlaikyti sa- vuosius, ir ypatingom pastan- gom jaunimą, lietuviškoje ap- linkoj; laukiame ir reikalauja-

me, kad kiek galima daugiau, kiek beįmanoma, kiekvienas reikštumės lietuviškoj aplinkoj — menu, skaityba, socialiniu bendravimu, laisvalaikio užsi- ėmimais. Betgi gražiausius pa- gyrimo atestatus surašom ir gi- liausiai galvas lenkiam tiems iš mūsų, kurie sėkmingai rei- šiasi nelietuviškoje aplinkoj. Iš- leidęs knygą lietuviškai, gali likti nukryžiuotas, bet išleidęs angliškai stovėsi ant pedestalo. Didesnis regis nuopelnas pris- imušti prie kokio nelietuvio svarbuolio — ministro ar kinų žvaigždės — ir ranką pakratyti, negu eilę metų aukoti šešta- dienius lietuviškai mokyklai. Jei kam nors išdega geresnis darbas gauti, tai paprastai ap- skelbiam, kad darban buvo "pa- kviestas", ir liaupsinam, kad tautietis garsus. Šitokios pa- gerbimų hierarchijos akivaizdų argi nežmoniška išsivesti tokią sau palankią formulę: reikia man kilti svetimtaučiuose, ir taipgi dėl Lietuvos labo reikia nuo lietuviškų rūpesčių nusiim- ti. Lieki ir tauris ir patogus, ypač kad tavo kilimo laipsnis ir vertė paprastai lieka tau pa- čiam įvertinti — niekas juk ne- parašys, kad kokioj mokslini- kų konvencijoj tulas paskaitė

trumpą referatą vidurkinio ly- gio. O principiniam angažavi- muisi lietuviškai aplinkai rodos pakanka, kad neišsivadėtumei vardo. Pasaulio nuskriausti ir susirūpinę, kad nežūtume, mes instinktyviai reaguojame į kiek- vieną užtikrinimą, kad dar esam. Taigi tam, kuris garsiai pasako — "aš esu lietuvis", "aš esu ateitininkas", — sukeliam ovacijas. Tamgi, kuriam tikrai aišku, kas jis yra, paprastai ne- reikia garsiai kartoti, bet toks mažiau ir katučių tesulaukia.

Svarbu betgi suprasti, kad jei toji dvilypė egzistencija yra puri dirva silpnųjų puoselėji- mui, tai dar nereikškia, kad ji būtinai turi būti tik taip ir iš- naudota, tik savo naudai pa- lenkta. Tvirtam žmogui, tikram savo verte, nes iš tiesų vertai gyvenančiam, nereikia pigių ke- lių, kad save tauriu praregėtų. Tvirtas žmogus puoselėja ne savisaugos manevrus, o darbą ir auką.

Tvirtasis žmogiškumas pilko- je kasdienybėje ir yra mūsų šios dienos pirmasis siekis. Mums reikia žmonių, ne kurie be atodairos tulžimi šlakstytųsi, o kurie būtų pajėgūs kitą pa- gerbti, rūpestyje padėti, varge parenti — nes tik tokie žmo- nės pagerbs ir tėvų žemę, ir šaukiami talkon ją darbu ir auka parems. Mums reikia žmo- nių, kurie ne savo nauda ir saugumu tesirūpintų, o kurie



Eugenijus Mindaugas Budrys
Tapyba (aliejus, Brinken galerija)

būtų pakankamai savyje sa- gūs, kad galėtų bandyti, kas neišbandyta, tikėti ir tom tie- som, kuriom nepopuliariai tikėti, dirbti ir tada, kai niekas ne- gria ir nedėkoja — nes tik tokie žmonės tetiks į taikos korpu- są tėvynei atstatyti. Mums rei- kia žmogaus, ne kuriam svar- bu saugumu tesirūpinti, o kurie

NE VISUS TEMATIKA BAIDO

Prieš kiek laiko "New York Times Book Review" užklausė eilę žinomų asmenų, ką jie mėgsta skaityti, kas jiems pa- tiko skaityti tik grynai skai- tymo džiaugsmui. Tuos atsä- kymus išspausdino liepos 4 lai- doj. Apklausta buvo eilė rašy- tojų, finansininkų ir šiaip ži- nomų asmenų, pradedant prez. Johnson žmona Lady Bird ir baigiant New Yorko Yankees beisbolo komandos vadovu Johny Keane. Atsakymai yra gana įdomūs. Jei New Yorko miesto meras Wagner ir beis- bolo komandos vadovas sako- si labiau mėgstą istorinius vei- kalus, tai toks rašytojas Saul Bellow sakosi labiausia mėg- tąs Gogolio "Mirusias sielas" ar Tolstojaus "Hadži Murat". Už klasikus Dostojevskį ir Tolstojų pasisakė ir keletas kitų, gi sen. J. W. Fulbright pasisakė, kad mėgstas Nobe- lio premiją laimėjusio jugosla- vų autoriaus Ivo Andrič vei- kalą "The Bridge on the Dri- na". Kiti pasisakiusieji minėjo Šekspyrą, Balzaką, o taip pat ir eilę amerikiečių autorių.

Lady Bird Johnson gi pasi- sakė skaitanti Hemingway at- siminimų knygą "A Moveable Feast", prancūzų autoriaus Jean Anouilh "Time Remem- bered" ir amerikiečių auto- riaus, Nobelio premijos laure- ato John Steinbeck romaną "Winter of Our Discontent", tai lietuviškai būtų "Mūsų ne- pasitenkinimo žiema". Prie šios knygos, liečiant ne tik amerikiečių, bet ir mūsų lite- ratūrinės temas, tektų ir sta- telėti. Kaip žinoma, Steinbeckas parašė eilę romanų, kuriuo- še ne taip jau šviesiom spal- vom vaizduoja nemaža Ame- rikos gyvenimo momentų. Ta- čiau šis Johnsonienės mėgsta- mas romanas yra vienas iš tų, kuris vaizduoja kaip tik gana tamsų ne materialine, bet moraline prasme vieno Amerikos nedidelio miestelio gyvenimą. Tikrumoj vaizduoja vieno pardavėjo, dirbančio ita- lo maisto krautuvė, gyveni- mą ir jo santykius su mieste- lio didesniais ar mažesniais valdininkais bei eiliniaais gy- ventojais. Autorius jam įpras- ta humoro ir švelnios ironijos forma pristato eilę gyventojų, kurie yra sukčiai, besiveržią pirmyn ir tik beveik vienas krautuvės pardavėjas yra tei- singas. Tačiau ir jis apskun- džia italą, jog šis nelegaliai at- vykęs į Ameriką, kad būtų iš- tremtas ir taip pigiai parda- vėjui perleistų krautuvę. Tas pats teisulis nori apiplėšti banką, bet jam nepasiseka, gudriai išvilioja iš alkoholio žemę ir iš viso jis nē kiek ne- geresnis už kitus, kurie vaiz- duojami sukčiais, bet kadangi prie sukybių pripratę, tai jie to net nebejaudžia. Veiksmas vyksta 1960 rinkiminiais me- tais, ir todėl atskleidžiama dar daugiau šunybių. Svar-biausia, kad tas tariamas są- žiningas žmogus, yra nors są- lio premiją laimėjusio jugosla- vų autoriaus Ivo Andrič vei- kalą "The Bridge on the Dri- na". Kiti pasisakiusieji minėjo Šekspyrą, Balzaką, o taip pat ir eilę amerikiečių autorių.



Eugenijus M. Budrys prie savo namo Gotlande

LIETUVIS DAILININKAS VIDURAMŽINĖJE SALOJE

Modernusis E. M. Budrys praeities šimtmečių pašonėje

Gotlando salą su Visby mies- tu senų senovėje Baltijos jū- roje priplaukdavo ir lietuvių pirkliai laivai. Dabar ją pasiekė tremtinys lietuvis dailininkas Eugenijus Mindaugas Budrys. Sala garsi savo senove. Ten yra apie 100 bažnyčių, kurių se- niausių amžius siekia 1100 me- tus. Viduramžinėse bažnyčiose pilna gotikinių skulptūrų, spal- vingų vitražų. Taigi sala yra tik- ras dailininkų Eldorado, kuri- me, — kaip pats Budrys sako, — randi net penkis šimtmečius.

Eug. Mindaugas Budrys Lie- tuvoje baigė Marijampolės gim- naziją. 1944 truputį mokėsi ke- ramikos pas skulpt. V. Brazdžių Alytuje ir Merkinėje. Vokiečių išvežtas darbams, pateko į Norvegiją, iš kur 1944 m. rude- nį pabėgo į Švediją. Ten teko dirbti miške. Po sunkaus kele- rinį metų darbo gavo Balfo sti- pendiją ir studijavo tapybą pas prof. Isaac Gruenwald bei ki- tus mokytojus. Stockholme sa- vo tapybos kūrinių parodas su- rengė 1961 ir 1963 metais.

Dail. Budrys daugiausia ta- po. Jo tapyba yra gana orga- niška. Nerūpi jam dažo padėji- mas ar aiškus teptuko brūkš- nys. Dažą jis naudoja kaip me- džiagą, kuri turi spalvą. Taip jo paveikslas dažnai atrodo pu- siau išlipdytas. Esmėje tai duo- da tapybai tvirtumo ir besaly- ginį ryšį su dailininko idėja. Jo tapyboje nėra nereikalingo pa- gražinimo. Dirba abstrakčiai.

Labai domisi Amerikos meno raida ir su entuziazmu ieško naujų priėjimų savo darbuose.

P. JURKUS

Gotlando saloje 1958 m. dai- lininkas pirkio apleistą Fie ūkį, kurio akmens statybos trobesiai yra apie 140 metų senumo. Pa- dedamas draugų dailininkų ir vietos kultūrinių organizacijų, Budrys pirktuosius namus atre- montavo. Ta proga viename iliustruotame švedų žurnale til- po pasikalbėjimas su dailinin- ku. Pasikalbėjime aprašytas ūkis, pažymėta, kad šiais lai- kais dailininkui sunku pragy- venti iš savo meno, nes visuo- menė nėra nusiteikusi rūpintis meno prieaugliu bei jo globa. Tenka pačiam verstis, kad ga- lėtų mone išreikšti save.

Dail. E. M. Budrys yra vedęs švedaitę, turi dvi dukteris, ku- rias auklėja lietuviškoje ir re- liginėje dvasioje, pats yra pa- triotas lietuvis, net karštas, už- sisipyres savo nusistatymuose. Dirba vietinėse kultūros organi- zacijose, dėsto piešimą ir me- no dalykus mokykloje, turi lai- vą, su kuriuo mėgsta išplaukti į Baltiją pažuvauti. Mėgsta taip pat ir medžioti. Atvykus į sa- lą lietuviams, su jais iškeldijau- j medžiokles.



Eugenijus M. Budrys
Tapyba (aliejus, Brinken galerija)

Šiame numery:

- Ne visus tematika baido.
- Dr. A. Sužiedėlis apie dviejų aplinkų paunksmę.
- Lietuvis dailininkas Gotlande.
- Atsiliepiamai į J. Alsčio straips- nį "Niekšybė".
- J. Bagdono paroda New Yorke.
- Trečiosios dainų šventės reper- tuaras.
- Modernaus meno apybraiža.
- Alb. Baranausko eilėraščiai.
- Sovietų romanų vingiai.
- Televizija Vokietijoje.
- Didysis žudikas-technika.
- Nauji leidiniai, kultūrinė kronika
- Akademinės prošvaitės.

NIEKŠAI IR TEISĖJAI

(Jono Aisčio "Niekšybės" elegijos tąsa)

A. RIMVYDAS

Be abejo, yra pasauly niekšų, tad reikalingi ir teisėjai, o kartais ir teisėjams teisėjai, nes ir šie pastarieji ne visuomet švarūs. Žinoma, koks "teisėjas" teisė nusikalčiai Niurnberge. Tai, žinoma, kraštutinis atvejis. Bet ir daugelio kitų teisėjų sprendimai ne visada be priekaištų, nes teisingai teisti yra labai sunku. Gal dėl to ir šventame Rašte pasakyta: neteiskite, kad nebūtumėte teisiami. Šį patarimą mes suprantame ne pažodžiui, o kaip patarimą būti labai atsargiems, teisiškai kitus, nes suklysti labai lengva, nors apseiti be jokio teismo šioje planetoje irgi neįmanoma. Negalima juk atsakyti daryti skirtumą tarp niekšų ir šventųjų, išdavikų ir didvyrių. Šiuos atskirti nesunku. Bet jie yra kraštutiniai charakteriai, tarp kurių daugumas nenusipelnė nei vieno, nei antro vardo. Iš šių pastarųjų atveju taikomas anas patarimas: neteiskite... neteiskite per anksti, daug ko nežinodami.

Teisėjų esama visokių. Vieni teisčia gyvus nusikaltėlius, kiti jau mirusius. Lengviausia teisti pastaruosius, nes jie nebegali gintis. Poetas Jonas Aistis mėgsta teisti mūsų istoriją — tiek savo poezijoje, tiek ir elegijose publicistikos. Kad šis darbas nelengvas ir jam, rodo tas faktas, kad jo raštuose galima rasti visokių sprendimų. Vienur jis, kalbėdamas apie Lietuvą, teigia, kad "Tekėjo kraujas upėm, ne lašais", kitur dejuoja, kad "Vienas kraujo lašas būtų ta vėlyvė, o varge, jo vieno to pasigėdai". Aplaui savo poezijoje pasmerkimą praeičiai jis nesigali. Bet šįkart poezijos ir tolimos praeities geriau nelieskim. Žvilgtelėkime vertinamą, kaip vertinamą prozų dabartis ar labai netolima praeitis.

Jau kalbėdamas apie "Lietuvių partizanų dainas", jo paties redaguotas, Aistis kalba ir apie "partizanų karą prieš okupantus" ir apie "naminį karą, kai broilis žudo brolių" arba "kovą tarp savųjų, svetimiesiems viešpatuojant". Jau ir speudojo buvo pastebėta, kad vadintų partizanų kovas Lietuvoje "naminį karą" galima tik nebent su teikius šiam pokui visiškai kitokią reikšmę, negu iki šiol visų žmonių visame pasaulyje jam skiriama. Žodžių ir posakių vartojimas iškreipta reikšme šiandien labai įprastas anapus uždangos (žr. kad ir "Dabartinės lietuvių kalbos žodyna"), bet mums nėra ko sekėti šiai pavyzdžiui. Vartokime vertinamą žodžių įprastine reikšme, nes kitaip nesusikalbėsime. Jau konkrečius, žinomus asmenis J. A. paliečia savo straipsnyje "Niekšybė" (Draugas, Nr. 24, 25, 26). Pradžioje pasmerkęs istorinius niekšus (bajorus), pabaigoje neužmiršta ir dabartinių. Matyt, niekšais laikydami visokius Guzevičius, Giras ir Cvirkas, J. A., niekšybės tema pildomas, tarsi galįs kabinti ir Krėvę, Kolupailą, dr. A. Garmų. Tuo būdu parodydamas

NE VISUS TEMATIKA BAIDO

(Atkelta iš 1 psl.)

kad būtų aprašyta, kaip iškilmingai koks nors tautietis neša savo auką kokiam fondui, arba atlieka nepaprastus žygius, lyg lietuvių tarpe nebūtų šešėlinės pusės, lyg lietuvių tarpe nebūtų visi tik šventieji. Žinoma, nėra būtina vaizduoti juodumų, bet jei kas temą pasirenka apie sodžių, tai galima prisiminti, kad bernelio veržimasis kietėlen nebuvo vien tik romantinis, kaip nėra vien tik nusikaltimas su mergina pasivažinėti automobiliu.

Be abejo, nėra reikalo atidaryti visų šiukšlių ir srutų duobių, bet kūrinių reikia vertinti ne pagal tai, kiek jis šviesus ar tamsus, bet kiek jis vertingas savo kūrybiškumu. Nepeisiant, kad prez. Johnso žmona yra pirmoji krašto moteris, ji neišsigaudo nei suklei, nei tariamų teisingųjų, ji vertino knygą, kuri jai patinka, nors toli gražu toji knyga nereprezentuoja dalykišką prasmę visos Amerikos. Nereikalaukime iš rašytojų lakavimo ir garbinimo, bet reikalaukime literatūros, o didžiulius mūsų žygdarbius surašys kronikos ir istorikai.

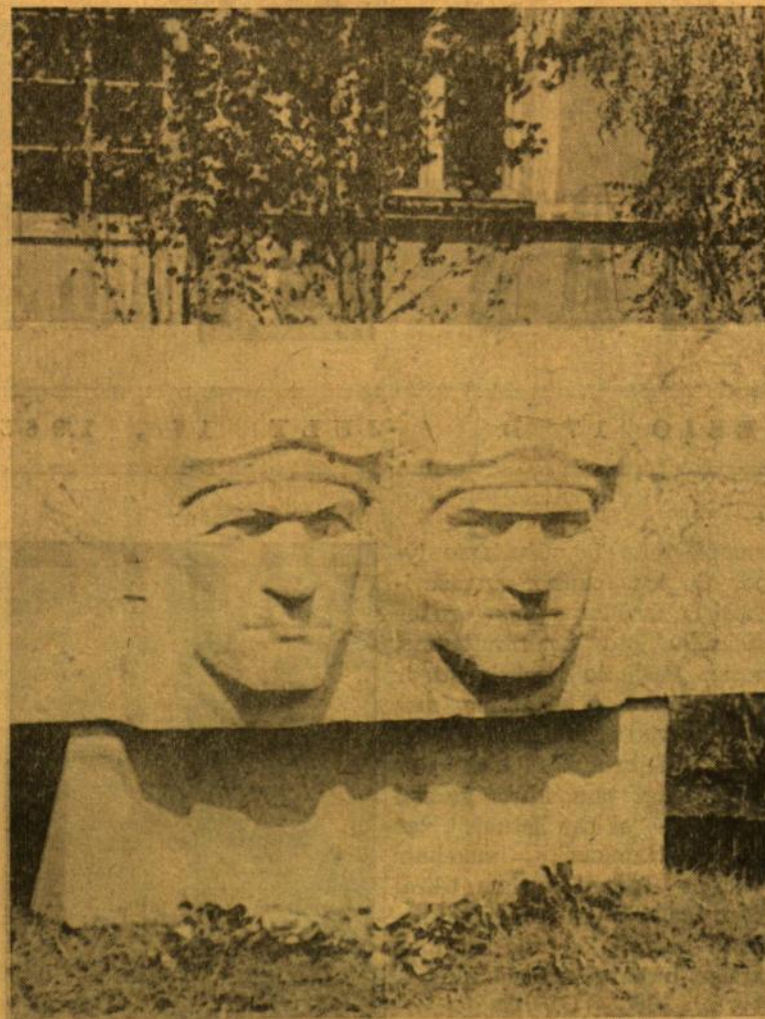
L. Augštys

daug drąsos, autorius vis dėlto ir čia neišvengė prieštaravimų. Kalbėdamas apie okupacijas, jis kartais tariasi galįs "drąsiai tvirtinti, kad "vis dėlto per daug masiškai sugniužome" ir kad buvo nedaug tokių, "kurie sugebėjo likti švarūs net tokiose sąlygose". Taigi galime apie save galvoti, kaip norime — kad buvom stiprūs ir kad buvom silpnai... Ir mūsų draugai, apie mus kalbėdami, galės pasinaudoti vienu Aisčio teigimu, o priešai kitu.

Krėvė Aistis prikiša, kad jam eilę metų "arčiau širdies" buvęs Cvirka nei Keliuotis ar Alantas. Kolupaila greitai "persiorientuodavęs", o dr. Garmus Aistį piktina dėl to, kad jis bolševikmečių siūlę pakeisti kai kurių Kauno gatvių vardus ir išdrąskęs Kauno Braizliką. Tačiau, būr būt, ne per gerai jausdamasis teisėjo pareigose, J. A. daug kartų savo sprendimus lyg teisina, lyg švelnina. Kalbėdamas apie Kolupailą, sako: "vertinti nesimu", o vis dėlto čia pat vertinimą daro. Kitur sako, kad "žmonės, joje (elegijoje), suminėti, ne visi yra niekšai", o vis dėlto visi jie sudėti po viena "Niekšybės" antrašte. Dar kitur prisipažįsta: "Nesu teisėjas, o tik poetas!", o vis dėlto teigia. Jis tariasi turįs ne tik teisę, bet ir pareigą netylėti, nors "tautos nelaimės netarpiškai nepergyvenau pačioje tėvynėje". Jis pataria valstybės vyrams "gerai susipažinti su savo tautos istorija", bet čia pat priduria, kad "teko matyti ne vieną rimtą istoriką, darantį vaikiškas klaidas". Tuo būdu autorius tarsi esąs pranašesnis ne tik prieš valstybės vyrus, nesusipažinčius su istorija, bet ir prieš istorikus, kurie daro vaikiškas klaidas. Autorius, matyt, save laiko geresniu istoriku už istorikus.

Be abejo, ne visi su tokia autoriaus nuomone apie nesenus įvykius ir apie save patį sutiks. Pasiskius vienam, tebūnie leista pasiskirti ir kitiems. Mūsų nuomone, rašyti apie nesenus įvykius bei žinomus asmenis šitaip, kaip rašo Aistis, bent šiuo metu netinka. Ir štai kodėl. Pirmiausia, negalima daryti kokias besąlygines išvadas apie asmenis iš to, ką jie yra pasakę ar parašę okupacijos laikais, kaip J. A. kad daro Kolupailos. Garmaus ar kitų atveju. Priekaištaujant reikia žinoti visas aplinkybes bei sąlygas, visus elgesio motyvus. Tokiu atveju reikia neužmiršti, kad kaltinamiesiems pasirinkimas dažnai būdavo mažas — iš dviejų blogybių tekdavo rinktis mažesniąją. Čia prisimintinas kad ir pareiškimas vokiečių okupacijos metu tokių žmonių kaip M. Biržiška, St. Raštikis, vyskupas V. Brizgys ir kt. Ar J. A. trauks ir juos savo niekšybės elegijosna? Kas tada beliks išteisintas?

Sutinkame su J. A., kad "raštas visada lieka, ir lieka toks, kaip parašytas. Dėl to pasirašyti reikia ne viską, ką laikas pakliša, nes už parašą reikia atsakyti kartais po šimtų ir net tūkstančių metų". Tačiau nesutinkame, kad tie, kuriems J. A. daro priekaištus, taip jau viską ir pasirašė, ką jiems laikas paklišo, ir kad to, ką pasirašė, lengvai galėjo nepasirašyti. Jei J. A. tiek teži, kiek ano meto okupacinę spaudą parašyta, tai jis labai nedaug ką teži. Ir jei jis išvadas daro iš to, kas ten buvo parašyta, visai neliesdamas sąlygų bei aplinkybių, tai jis daro labai neatsakingas išvadas. Mes skiriamės dvejopą rašymą: rašymą okupacinėmis sąlygomis ir rašymą



Dariaus ir Girėno antkapiai skirtas groljefas. Skulpt. Vytautas Mačiūka. Šį šeštadienį, liepos 17 d., sukurka 32 metai nuo lietuvių transatlantinių lakūnų tragiškos mirties. Lakūnų palaikai pernai iš Kauno Medicinos instituto rūsių buvo perkelti į Aukštųjų Sančių kapines ir ten palaidoti. Kaip informuoja "Literatūra ir menas" (1964.VIII.15) jaunas skulptorius Vytautas Mačiūka yra sukūręs šį paminklinį antkapį, kuris turėtų žymėti lakūnų amžino poilsio vietą.

laisvės sąlygomis. Ir jeigu J. A. laisvėje: "Ne, ne ir ne, jokių būdu ir jokių atveju negalima niešiusiems, kurie nebuvo laisvi, tai kiek kartų didesnę atsakomybę turėtų jausti tie, kurie rašo, būdami laisvėje? Dėl to ir norime savo elegiją baigti paties Aisčio žodžiais, no tautiečiai visais laikais ir visose sąlygose".

AKLYBĖ

(Atsakymas į Jono Aisčio straipsnį "Niekšybė", kiek tai liečia a. a. prof. Stepono Kolupailos atminimą)

KSAVERAS KAUNAS

Rodos, dar taip neseniai mirė prof. Steponas Kolupaila, palikdamas visus lietuvių inžinierius, pažįstamus ir jo darbo gerbėjus gilme liūdesyje. Lietuvių inžinierių ir architektų s-ga neteko savo garbės nario, visų Lietuvoje mokslus baigusiu inžinieriu mokytoju ir auklėtoju, reto lietuvių mokslininko, kurio vardas savo srityje plačiai žinomas pasaulyje jau eilę metų.

Po tiek praėjusio laiko dar ir dabar mūsų — jo mokinių atminčiai giliai įsibrėžusios jo pamokos apie vandenį: hidrolika, hidrologija ir melioracija. Paskaitos pasižymėjo aiškia mintimi, logika, sugebėjimu išaiškinti, ką kalba for mules ir diagramos. Ir sausus mokslo paskaitos tapdavo vieno mis įdomiausiu, koldas kada teko klausyti. Nepamirštamas ir kritiškumo skiepijimas, mokymas viską tikrinti, visur ieškoti klaidų, net va dovėlių pateiktose formulėse. Profesorių nemėgo diletantų. Visiems jis buvo lygus, ir niekad neprasišvietė jo ideologija. Mes studentai tik žinojome, kad jis tikintis katalikas.

Nors ir mielas buvo profesorius mums visiems, ypatingai jaunimui, bet netruko jam ir priešų, nes re tas mokslo mokytojas, kurį jo sa tyra, kurią jis labai sėkmingai naudojo kovoje už elektros energijos atpigimą Kaune ir kitais panašiais atvejais, kada tik jautė, jog vykdomas visuomenės apilpėjimas. Kiti jam pavydėjo populiarumo jau

nimo tarpe, dar kiti iškalbos ir gabumų.

Ilgus metus jis judino Technikos fakulteto reformos reikala, primygtinai reikalaujamas pirmusia didesnio pasiskirstymo specialybėmis, kad vietoje encklopedisto būtų paruoštus inžinierius specialistas. Deja, energijos trūko kitiems jo kolegoms profesoriams, ir reforma buvo atidėliojama iki okupacijos metų.

Būdamas nuostabiomis energijos ir darbštumo mokslininkas, jis mėgo palaikyti ryšius su užsienio mokslininkais, taip pat ir su sovietų, ne vienu jų buvusiu studijų draugu. Šis ryšys aišmams gal buvo vienintelis langelis į laisvąjį pasaulį. Prof. Kolupaila buvo ir Kalinių globos draugijos narys, ko mes visai ir nežinojome. Tas faktas liudija nepaprastą jo humaniškumą ir jautriai žmogišką širdį.

Šios aplinkybės ir plačios pažintys gal ir buvo vienos iš priežasčių, lėmusių jam tapti labai reikšminga asmenybe mūsų universitete nuo pat sovietinės okupacijos pradžios. Ne taip senį įspūdiškai iš revoliucijos meto ir teroro, matyt, vertė prof. Stp. Kolupailą daryti viską energingai ir skubiai, kol okupantas dar nesukūrė savo kontrolės aparato.

Kaip tik tuo metu ir aš buvau priimtas mokslo personalo nariu pačioms mažiausiomis pareigoms — jaunesniuoju laborantu Kelių katedroje, nes tuo metu nebuvau dar mokslo baigęs ir tik ruošiau dip-

lominį darbą. Mes visi labai džiaugėmės, kai Steponas Kolupaila tapo Statybos fakulteto dekanu. Atrodė, lyg jis būtų iš dangaus pasiųstas, nes mes Sovietų tvarkos tada visai dar nepažinojome.

Pirmiausia tenka pastebėti, kad beveik visas senasis fakulteto personalas tapo išaiškytas, priimant dar daug visai naujų žmonių, pukių Lietuvos patriotų. Jo energijos dėka rastos fakultetui naujos patalpos (senosios buvo rusų kariuomenės užimtos), įruoštos braižyklos, parūpinti net braižymui staliukai, kurių anksčiau nebuvo. Išgautos stambios lėšos bibliotekos plėtimui, o mes — jaunas personalas laktėme po miestą, stengdamiesi apirkti visas užsilikusias knygas svetimomis kalbomis.

Taip prasidėjo naujas darbas, ir mes galėjome atsiduoti mokslui. Politiniais reikalais, teisingiau — ryšiais su okupantu ir komunistų partija rūpinosi pats vienas S. Kolupaila, ir mums nė į galvą neatėjo pavydėti jam tos garbės.

Prieš septynerius metus. (1958) "Naujiene" ant prof. Stp. Kolupailos pyktį išliejo Vyt. Meškauskas, ironiškai vadindamas jį "dabar nuolatiniu "Draugo" bendradarbiu". Barė už tai, kam dalyvaavo paleistų iš kalėjimo kalinių mitinge. Aš reagavau į šį puolimą, atsakydamas į V. Meškausko "Dar kartą prašau balso" savuoju "Ir aš prašau balso". Po mūsų polemikos V. Meškauskas prarado balsą ir daugiau "Naujiene" nesireiškė.

Turiu prisipažinti, jog šiemet vėl buvau prirentintas, kai paskaičiau Jono Aisčio mediacijas apie NIEKŠYBĘ ir... visai netikėtai radau tokį pasisakymą:

"Lelio rolėje pasirodė ir prof. Steponas Kolupaila. Vos bolševikai atėjo, jis persiorientavo, jų laik rašius redaguoja, jų mitinguose kalba, kaip ropę kremta, lyg būtų gimęs agitpropas, visus moko, kaip persiorientuoti. Nespėjo vokiečiai ateiti, jis ir tiems įsteltė: pateikė planus, kaip lengviausiai forsuoti Volgos upę..."

Ačiū už tokius argumentus, ypač už paskutinį, dėl kurio gal ir pats prof. S. Kolupaila nesupykty, nes jis — hidrologijos ekspertas paverstas karo inžinierijos generalu... Tuo labiau, kad jis pats niekad kariuomenėje netarnavo. Ne vieta ir man čia įrodinėti, kad karo metu upei peržengti reikalingi visai kiti ekspertai, negu hidrologai. Tai yra jau karo žygis, karo inžinierijos šta bū projektuojamas.

Netvirtina Jonas Aistis, kad tokiu tariamu darbu būtų pakenk-

P. ŠILEIKIS, O. P.

Ortopedija, Protezavimas
Aparatų, Protezav. Med. bandai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supporta) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Seštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS

AKU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2558 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadienis 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. tel. WAlbrook 6-5076

Res. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGAS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Eritima ligoninėje pagal susitarimą. Jei natsilepia, skambinti MI 8-0001

Ofiso 3148 West 63rd Street

Tel.: PROspect 8-1717
Resid.: 3241 West 60th Place
Tel.: REpublic 7-7565

DR. S. BIEŽIS

CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 5: trečiadienis uždaryta. Antradienis ir penktadienis vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAZYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-808 So. California
Val.: kasdien nuo 8-8 val. vak. Seštadienis 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telefonas: 476-4042
Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS

Inksty ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-5549, rez. 398-2225

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir sešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-3222

DR. S. ir M. BUDRYS

GYDYTOJAI IR CHIRURGA
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9, vak. penktad. 10 v. r. iki 9 v. v. Seštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą.

ATEITININKAS IR DVIEJŲ APLINKŲ PAUNKSME

(Atkelta iš 1 psl.)

bu būti teisiam savo paties akys, kuris įgali prisipažinti ir laimėjimus ir klaidas, nes tikslai toks žmogus gali ką nors atnaujinti.

Šiandien nesam šaukiami garbingon kovon. Laikas mus šaukia ne garbingai kovoti, o garbingai gyventi. Ne šiandien mums lemta įprasmininti savo būti didvyrių žygdarbiais, he-

rojų auka, ne šiandien mums savo vertę palūdyti sprendimais, kurie žymi dvasios galiūnus. Mūsų šiandieninė dalia sergėti, kad neliktume žmonės silpnuliai. Savęs įprasminimo užduotyje tai nėra dėkingas kelias. Priimkime tą kelią, kaip gal vieną iš tų stebuklingųjų, kuriais vesdamas, ir Lietuvą apvaizdoje laikydami, Dievas dvasios galiūnus gamina ateičiai.

Ofiso 735-4477; Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Res. GI 8-0875

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGAS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei natsilepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6367

DR. B. GAIZIONAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-5 ir 6-8 val. vak. Seštad. 12-3 v. p. d.
Trečiadienis uždaryta

Ofiso RE 4-3220

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
2666 West 63rd Street
Firm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-8000, rez. GA 8-1278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir sešt. uždaryta.

Tel. GRowehill 6-1595

DR. ALDONA JUSKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį, uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1281

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL.: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir seštad. tik susitarus.

Ofiso 585-2525 Rez. TR 3-0231

DR. ALG. KAVALIONAS

VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Firm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Firmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Seštad. 12-4 val. trečiadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-5 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį, Seštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Firmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 3 val. vakara. Trečiadienį nuo 11 val. ryto — 1 v. p. d. Seštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Res. tel. 239-2918

Ofiso PR 8-7778, Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS
2858 West 63 str.
Valandos: pirm., ketvirt. 5-8, antr., penkt. 1-3.
Priminėja tik susitarus
Atostogose iki rugpjūčio 1 d.

DR. MARIJA LINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGAS
2817 West 71st Street
Telefonas HE 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(710as ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Sešt. 9 v. r. — 2 p. d.
Trečiadienis uždaryta.

Ofiso 735-4477; Rez. PR 8-6960

DR. JULIJA MONSTAVICIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, ID
Telef. ofiso: Pullman 5-6766
Namų: BEverly 8-3946
Prilim. val.: kasdien 6-8 v. v. Sešt. 1-2 p. p. ir trečiadienį

Tel. ofiso PR 6-7500; Namų 925-7691

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5150 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p.
Išskyrus trečiadienį

Ofiso telefonas — OL 4-2421

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 South Kedzie Avenue
Tik pirmadieniais ir ketvirtadieniais
VAL. nuo 2 iki 5 val. vak.
Aptarnauja tik neuotomus pacientus
Naujų nebeprilima.

TEL. 423-2660

DR. E. RINGUS

RENTENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirm., antr., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir sešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 Wes. 39th Street
Priešais Sv. Kryžiaus Ligoninę
VAL.: Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštad. nuo 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarus. Telefonas: Tel. REpublic 7-3290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien trečiadienis uždaryta; seštadienis nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

Rez. tel. PR 9-6739.

DR. L. SEIBUTIS

Inksty, pūslės ir šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRowehill 6-0617
Valandos: pirm., ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. d. ir vakarais pagal susitarimą.

Ofiso telef. CLAffode 4-2896

Resid. telef. WAlbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VISATOS KATAKLIZMAS PAVEIKSLUOSE

Dail. Juozo Bagdono tapybos paroda New Yorke

Dail. Juozo Bagdono tapybos kūrinių paroda New Yorke, Maspeth'o lietuvių parapijos gražioje salėje buvo atidaryta liepos 2 d.

Šioje antroje savo parodoje New Yorke J. Bagdonas išstatė apie 50 kūrinių, kurių keletas ypač didelio formato. Parodą atidarė kun. Vytautas Pikturna, parodai rengti komiteto pirmininkas. Atidarymo proga kalbėjo prof. Juozas Brazaitis, apibūdindamas dail. J. Bagdono kūrybą.

Profesorius J. Brazaitis žodžiais tariant, nelengva vertinti atskirus Juozo Bagdono tapybos kūrinius. Kiekvienas kūrinyse veikia žiūrovą individualiai. Kalba, užsimezgusi tarp kūrinių ir žiūrovo, labai nevienoda. Toji kalba kartais yra džiuginanti, kartais bauginanti ir net gąsdinti. Juozo Bagdono kūriniai žiūrovui sukelia didelį jėgos ir dinamikos įspūdį. Čia nematome natūrumo, peizažų, nei portretų. Čia matome tik kosmosą.

"Man, bežiūrint į šioje parodoje išstatytus paveikslus", kalbėjo prof. Brazaitis, "prisimenu M. K. Ciurlionio genijus. Tik M. K. Ciurlionis savo kūryboje vaizdavo pasaulį ramų, pilną mistinės ramybės, tokį, koks išėjo iš Kūrėjo rankų. Gi Juozas Bagdonas savo kūriniuose kalba mums apie šiuo dienų žmogaus dvasinį chaosą, apie visatos kataklizmą. Dail. J. Bagdonas savo formomis ir spalvomis vaizduoja gyvenamo laikotarpio ir kartu mūsų begalinę kovą, vaizduoja didį šiuo dienų modernaus žmogaus dvasinį nerimą. Juozas Bagdonas yra charakteringas mūsų gyvenamos epochos dailininkas".

Dail. J. Bagdono darbų paroda New Yorke uždaryta praėjusį sekmadienį, liepos 11 d., dailininko Vytauto Jonyno žodžiu. Nors vasaros metas nėra palankus parodoms ruošti, tačiau šia mūsų dailininko paroda susidomėjimas buvo gana gyvas. (V. P.)



Prof. J. Brazaitis (kairėje), dail. J. Bagdonas (viduryje) ir kun. V. Pikturna J. Bagdono kūrinių parodoje New Yorke. Nuotrauka R. Kiseliaus

Trečiosios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės repertuaras

J. ZILEVIČIUS

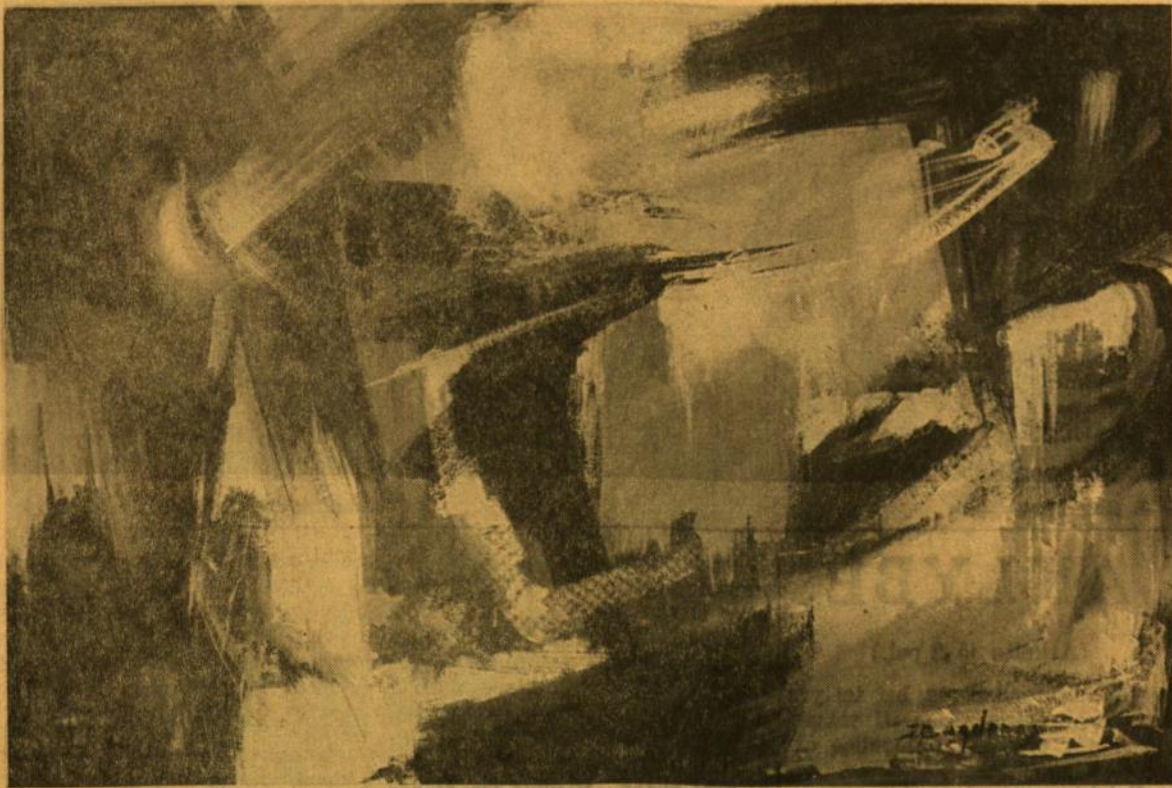
Kol birželio 13-tosios žuvusiųjų pagerbimo iškilmės ir koncertas nebuvo praėjęs, tol apie JAV ir Kanados III-ją dainų šventę, įvyksiančią 1966 m. liepos pradžioje, beveik nieko spaudoje nebuvo rašoma, matyt, nenorint nustelbti dėmesio šiemetiniams susikauptumui. Tačiau tuo laiku jau buvo parinktos jungtiniam chorui dainos ir atspausdintos. Dabar tas dainų rinkinys pradėtas siuntinėti chorams. Keistai tik atrodo, kad, nepravėdus chorų registracijos ir nesužinojus, kokie chorai ir kiek jų narių galės dalyvauti šventėje, gaidos jau siuntinėjamos! Toks esąs dainų šventės ruošimo komiteto pir-

mininko patvarkymas. Rinkinio išleista I-ji dalis, mišriam chorui, 40 psl., telpa 15 kūrinių. Kaip paprastai, rinkinyje yra JAV ir Lietuvos himnai, St. Šimkaus "Lietuviais esame mes gimę", Al. Kačanausko "Malda už Tėvynę", kuri Lietuvoje plačiai buvo giedama, o JAV praeitais metais girdėta ir Lietuvių dienoje Pasaulinėje parodoje New Yorke, diriguojant Alg. Kačanauskui. Tai oficialioji dainų šventės dalis. Toliau seka jungtinio choro koncertiniai kūriniai: J. Zilevičiaus "Laisvės", J. Starkos "O Rambyne!", J. Gaidelio "Dainininkų maršas", J. Naujalo "Vasaros



Choristai jau pasirengę pradėti darbą...

Nuotrauka Vyta. Maželio.



J. Bagdonas

Kompozicija (tempera, 30x40 inč.)

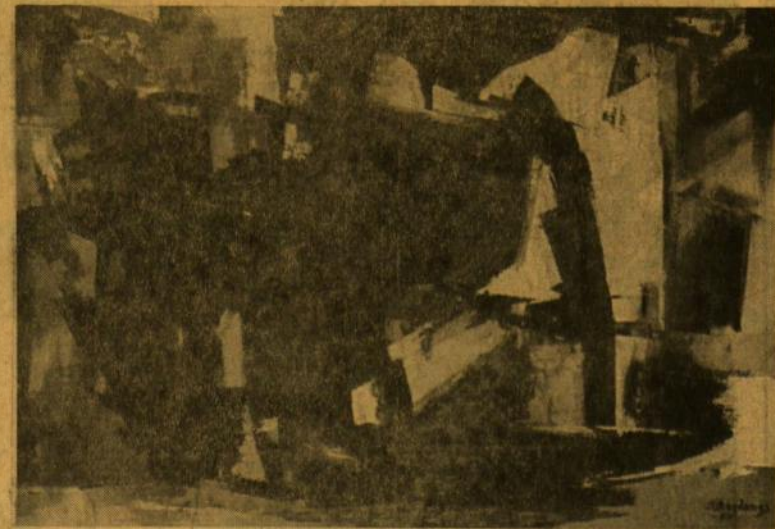
MODERNAUS MENO APYBRAIŽA

Modernusis menas kai kam atrodo tikras nesupratimas. Iškraipyti veidai, nenormalios proporcijos, o abstrakčiam mene — tik išmėtos dėmės. Jūs išgirsite nemažą skaičių žmonių, reiškiančių panašias nuomones, o dar daugiau yra panašiai galvojančių, bet bijančių savo nuomonę pareikšti. O vis dėlto modernus menas egzistuoja. Nežiūrint kitų neapykantos ir neigiamos nuomonės, dailininkai nesiliauja piešti nauju būdu ir įeikoti vis naujų kelių. Nežiūrint aštrios kovos, kuri buvo vedama ir dabar dar neišblėsus, šis menas vis žengia pirmyn.

Kodėl? Kokios jėgos liepė Ingres ar Gauguinui išvykti iš savo tėvynės, vargti ir mirti tremtyje, bet neatsisakyti savo kelio? Psichologai sako, kad žmo-

ELENA VASYLIŪNIENĖ

gaus gyvenimui daug daugiau turi reikšmės tai, kaip jis tą gyvenimą supranta, negu koks tas gyvenimas iš tikrųjų yra. Žmogaus pažiūros apsprendžia ir patį žmogaus darbą bei gyvenimą. Ir tapyba bei vaizdinis menas, kaip ir viskas pasaulyje yra paremtas tam tikra filosofine pažiūra, tam tikru tikėjimu į tai, kaip ir koks tas menas turi būti. Jei viduramžiais menas tarnavo Bažnyčiai ir kai kuriems didikams, renesanso laikais — tiems patiems ponams, tai ir jo paskirtis buvusi kitokia negu šiandien, kada menas yra laisvas ir visiems prieinamas. Viduramžiais menas vaizdavo Dievą ir šventuosius,



J. Bagdonas

Kompozicija (aliejus)

naktys", St. Šimkaus "Oželis", K. V. Banaičio dvi liaudies dainos "Atsikėliau ankstyvą rytą" ir "Paskutinis vakarėlis", J. Gaubos "Dul dul dūdelė", Vl. Jakubėno dūklų svodbinė daina "Ko žilas ožys bliovė", J. Kačinsko "Rauda", parašyta JAV ir Kanados Lietuvių I-sios dainų šventės komiteto užsakymu, ir J. Gruodžio liaudies daina "Mergužėlė mano miela". Repertuaro komisiją sudarė J. Zdančius, P. Armonas ir J. Kreivėnas.

Repertuaro turinį sudaro di-

ar skelbė šventojo Rašto žodį ar vaizdavo portretuos didikus bei karalius. Savo pono žemėje džiūmoje originalūs kūriniai. Turint lietuviškųjų parapijų chorų tik mažesnius ir ne taip įgudusius vienetus, atrodo, jog ir šį kartą mūsų ansambliams kris pats atsakingasis repertuaro demonstravimas dainų šventėje kaip ir buvo iki šiol. Liaudies dainos, išskyrus "Ko žilas ožys bliovė", nesunkios, priimanamos ir mažiau patyrusiems chorams.

Išleisto rinkinio darbas atliktas pavyzdinai ir meniškai. Yra viena kita neapsižiūrėjimo klaidėlė, bet jos lengvai pataisomos, pvz. kūrinyje "Laisvės!" paskutinioje eilutėje pirmame takte, keičiant tekstą, dėl idėjimo pauzės, pertraukiamas žodis "Nenukreipki..." — išskyrus sopraną. "Maldoje", kad būtų patogiau chorui giedoti, kūrinyje transponuotas žemiau. Todėl 8 psl. vargonų pritarime paskutinėje eilutėje, trečiame ir ketvirtame taktuose žemosios pedalo gaidos "B" čia nebėra. Lengvai tai buvo galima pakeisti. Originalas parašytas giedojimui bažnyčioje, reiškia, su vargonų pritarimu.

Čia minimas leidinys yra pirmoji kregždė, pranašaujanti ateinantį pavasarį, kitaip tariant — pradėdama ruošti dainų šventę.

Girdėti, jog šventei rašoma ir kantata. Matyt, ji bus vėliau chorams išsiuntinėta.

dailininkas ir gyvena iš pono malonės ir duoną valgė: dailininko padėtis buvusi kaip ir visų kitų to meto amatininkų.

Kada išaugo miestai ir atsirado turtingas miestiečių luomas, menininkas dabar jiems tarnavo, jų portretus piešė. Fotografijų gi nebuvo: kiekvienas didikas stengėsi palikti savo panašumą ant drobės. Bet 18 ir 19 šimtmečiuose, kada keitėsi socialinės sąlygos ir pažiūra į gyvenimą, keitėsi pažiūra ir į meną. Dailininkui talkino modeliai, kuriuos jis piešė savo paveiksluos. Tie modeliai turėjo būti tobulų formų, kas gyvenime retai pasitaiko. Pvz. žymusis David, kai piešė Napoleono vainikavimą — momentą, kada Napoleonas uždeda karūną ant Jozefinos galvos, ne Jozefina jam pozavo. Ji buvusi tada apie 40 metų ir jau gerokai apkūni, o tai būtų pagadinę visą paveikslą. Jozefinos vaidmeniui dailininkas paėmė savo 17 metų dukterį gražuolę, kurios išvaizdoje ateinančios kartos matė Jozefiną.

Savo modelius įvairiai perrengdami, dailininkai ir kūrė paveikslus. Bet tikrajame gyvenime tokių modelių nėra daug: tikrasis, gyvasis žmogus esąs daugiau netobulų kūno formų, dažnai net negražus. Bet jau ispanas Goya piešė žmogų tokį, koki jį matė: jo karalius nebeįrašė, jo šeimos nariai — kvaili ir net neįdomūs. Bet karalius to nepastebėjo: visą jo dėmesį patraukė puošnūs rūbai.

Kada dailininkas pradėjo piešti žmogų tokį, koks jis yra, jau buvo tik žingsnis iki modernizmo. Dailininkai kaip Toulouse-Lautrec ir Degas pradėjo piešti judantį žmogų — tokį, koks jis iš tikrųjų yra, naudodami linijų mišinį tam judėjimui išgauti — ir jūs turite jau "modernųjį" paveikslą. Dar menininkai pradėjo piešti ir gamtą, kas renesanso laikais visai nebuvo daroma, nebent gamtą naudojant tik kaip foną. 19 šimtmečiuose pasklido nuomonė, ir daug kas ją priėmė, kad paveikslas yra tik dažai, išdėstyti ant drobės reikalingam įspūdžiui sudaryti. Galima ir kitaip tuos dažus išdėstyti, o paveikslas vis bus. Dailininkas, girdi, laisvas dėti dažus, kaip jis nori ir nutapyti paveikslą, kokį tik jis nori.

Moderniajam menui turėjo daug įtakos Picasso nuomonė — kad gamta nieko neturinti bendro su menu, kad dailininkas esąs laisvas naudoti spalvas ir formas, kaip tik jis nori. Dailininkas esąs kaip mokslininkas, kuris eksperimentuoja, arba, kaip tolimųjų kraštų atradėjas, jis nieko nežino, ką dar atras ar nupieš. Dailininkas Braque į žmones ir daiktus žiūrėjo kaip į geometrines figūras,

Albinas Baranauskas

Pajavonio langai

Jie stebi mus per dulkių šnaresį pageltusiose lapuose
Po tyliai pilku piemenėlių dangumi.
Nedrasiai sklinda žodis — kvepia duona!
Tačiau ties kaminais nevirpa oras, tik sužvanga kastuvai,
Po klumpių poromis sugurgžda žvyras, tik dvokiantis tabakas,

Is aplėstų pabalkių, paskutinis,
Ir juodas varnų pulkas už juodų pušų.

Ties Užbaliais į dangų lyja žemė:
Kalneliai rūko pypkes.

Jie šitaip žvilgteldavo lauk kas mielą pavasarį — va, jau alyvos:

Šitaip stebėdavo jaunystę — tarpupirščiuose kelio dulkės,
Lainė baltinta suknelė, truputį apvedžiota, ir juokas pašto agentūros patvory:

Rudenį juodų karūnų eiseną per klampią gatvę
Ir senas kilimėlis atsiklupęs vikarui
Tarp dvejetainio kapo, su smilkalais.
Per Nukirtimą prisimerkę, kaip tetos, iš smalsumo,
Per jomarkus nušvitę, kaip Sausininkų šintamargiai.

Bet kas pasakė, duonos kvapas?
Alles geraumt: bloss Sicherheitsmassnahmen.
Žandarai su rudom apikaklėmis, su pistoletais ir su skardiniais paveikslėliais ant munduro.

Perkritę katės. Viduje tamsu.
Langai valksnoti, kaip akys Londono negyvos.
(Nėr nieko patrauklesnio už Edgar Uelles romanus!)
"Matai, Juškevičiaus, kad nėra čia kur sustoti..."

Troblių sielos seka mus kaip išbadėję katės.
Išsinešam su savim Pajavonį — kur kaip kas išmano:
Arba maišely ant pečių su bulvėm kampuose, kad mazgas nenuslystų

Užantyje, kur kvepia duona, arba pritemusiose akyse,
Taip nešamės jį į tamsybę Babilono, ir taip jo mums dabar, atrodo, liki valiai!

Algirdui

Tą rudenį šnekėdavom daug apie mirtį.
Nešiojai tris žymes krūtinėje ir tris ant nugaros.
Per kur įėjė ir išėjė, kulkos. Juokaudavai — triūnyti!
Ir priedavai parašėse pakaruoklius.

Sakydavai, priglusi žolėje prie vėsių žemės.
Bebejai lekia tolimai, kaip per aplėstą mūsų lauką.
Vėlna bus kvapni, ir smilkiniai praeis tvinksnėje.
Geltonas smėlis lengvas, šiltas ir purus.

Tad ar bespėjai taip priglusti, Algi, ir ar kvepėjo tau vėlna, kai...
Gal buvo jau žiema?
Kažkur apie Alvitą, prie pat pleto, jei neklystu,
Tik aiškiai neparasė, kada.

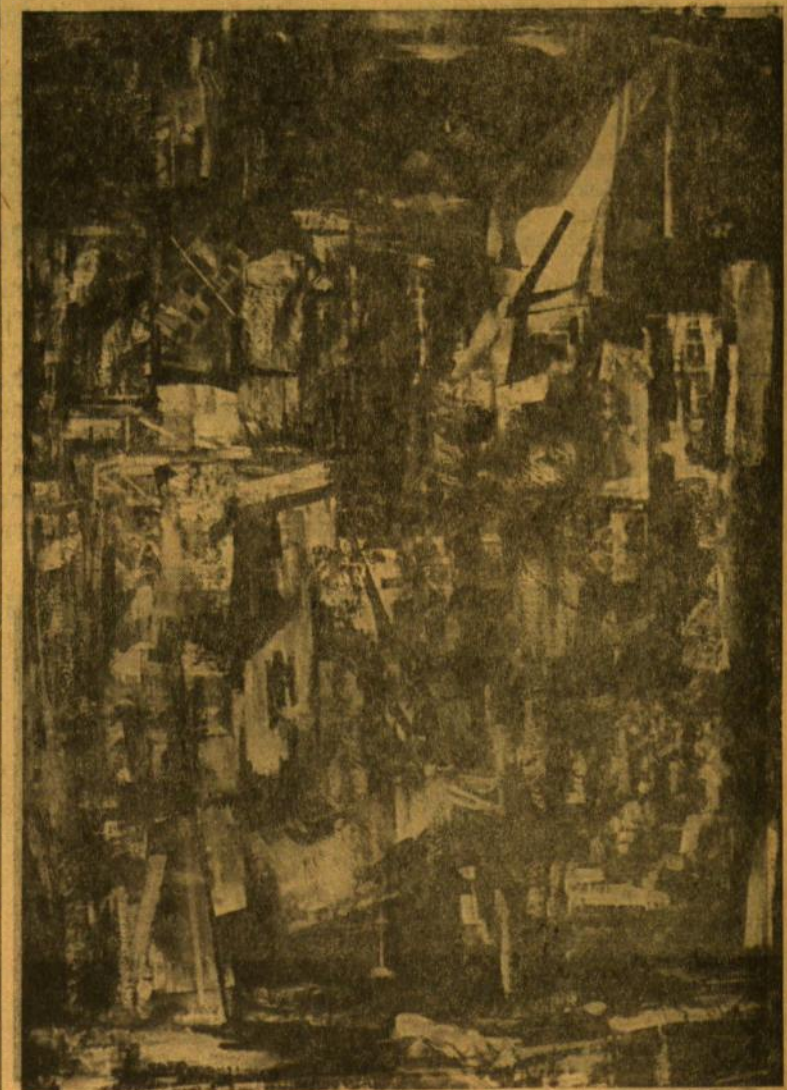
O mum čia, Algi, vien daktarai su dvokiančiomis pažastėmis;
Pusiau ketvirtą ryto telefonas, kai dar tik išvežamos šukšlės,
Paskui eilė riebių sprandų, sulankstomos kedutės,
Ir žalias Chevrolet su gėlėmis...

"Taip subrendimas mus išmoko pasikakinti,"
Atsidūsėjo profesorius Ilgūnas telefonu —
Tokių, kaip prakalbą jaunimo Namuos sakant,
Pamokančių tonu.

atseit, iš jų galima irgi žmogų sudėti, ir bus žmogaus įspūdis. Picasso net pritemdė visą tradicinį grožį, piešdamas moterį, kuri anksčiau paveiksluos būvusi liekna ir graži. Jis iš moterų padarė net baidykles: didelėmis kojomis ir storiomis kaklais. Jis piešė moterį ne tik realią, jis piešė ir jos karikatūrą.

Į modernųjį meną turėjo įtakos ir psichologijos išsivysty-

mas. Dailininkui buvo leista piešti taip, kaip jis jautė bei suprato aplinką ir žmones. Kai kurie dailininkai jautėsi tarp žmonių lyg tarp kaukių, baidyklių ir plėšriųjų žvėrių. Tokius žmones jie ir pavaizdavo. Vėliau paplito nuomonė, kad spalva nėra priklausoma nuo ko nors kito — pati esanti vertybė. Forma yra taipgi atsiejama nuo bet kurios priklausomybės. (Nukelta į 7 psl.)



J. Bagdonas

Kompozicija (kolažas, 60 x 35 inč.)

ŽMOGUS, ŽEMĖ IR ŽODIS

Sovietinių romanų vingius pasekanti

GEDIMINAS GALVA

Žmogus ir žemė neišskiriami draugai. Draugystė laimėta kas dieniniu praktiku ir neretai kraują perkama. Rusas, netekęs žemės tėvynėje, slinko į rytus, kūrėsi neaprepiamuose miškuose, įgyvendino savišką, kolektyvinę ir žemės valdymo tvarką. Ne vienos valstybės naujų žemių užvaldymo polėkiai, bet ir vargas tėvynėje, ypač sutrikimų tarpusavyje, pastūmėjo rusus į rytus, ieškant ne tik dosnės žemės, bet ir didesnės laisvės.

Praėjusieji šimtmečiai, būdami kartojamais, atslėnka sunkios dienos žemdirbiams. 1870 m. liaudininkų (narodnikų) plunksnos žodis kėlė aikštėn ano meto nuskriaustą žemdirbį. Ne didieji rašytojai, Nekrasovas, pašaipus Gogolis ir filosofuojantis Tolstojus, bet vadinami liaudininkai, jų kovingas žodis anuomet kėlė nerimą vyriausybei.

Sovietų rašytojai pasigėrėdami kartojamais liaudininkų žodžiais, ginančius valstiečius ir smerkiančius carinę vyriausybę. Ir drąsiesnieji patenka į užburto ratą. Šio tarpsnio literatūrinis realizmas juos stumtelėja eiti ano meto realistų pėdomis ir kelti žemdirbio vargą naujuose, kompartijos sukurtuose dvaruose. Kovos plėtmė ta pati. Ano meto rašytojai kovojo prieš žemdirbių išnaudojimą, jų pavergimą ir atplėšimą nuo žemės. Jie smūgius taikė carinei vyriausybei. Sovietiniai kai kurie rašytojai jau praregi negeros kompartijos sukurtuose dvaruose, bėžėmo ir bedalio nelemti, kur Veda į žemdirbio nužmoginimą, išnaudojimą ir skurdą. Aišku, sovietiniai rašytojai negali eiti taip toli, kaip vadinami liaudininkai, kad galėtų išdėsti atvirai durti plunksnas į kompartijos akis.

Sovietinių rašytojų pusiauakelė

Sovietinių rašytojų realizmas nėra aklas mažiems dalykams, tačiau jis negali būti pakankamai drąsus išvadoms padaryti. Leonid Leonovas, Boris Pilniakas šaipėsi iš nesąmonių, kurios lydi žemdirbius, šaipėsi tačiau tik kompartijos rėmuose. Net Solochovo, "Atverstosios velėnos" veikėjų lūpose yra įsprausta daug karčių žodžių, tačiau vis dėlto visi klusniai seka kompartiją. Mažieji konfliktai paskandinami didžiojoje srovėje. Gali kai kurie nenaudėliai abejoti dėl kolektyvizacijos sėkmės, bet nevalia abejonėmis apsikrėsti doriesiems, tarp kurių autorius sau palieka pirmą vietą. Ir ankstesniame kolektyvizacijos tarpsnyje ir dabartyje kompartija nepasitiki žemdirbiais. Proletariato rūpesčiuose jie yra posūniai. Kolchozai ir sovchozai siekia ne tiek ūkinio, kiek politinio uždavinio: perauklėti žemdirbius, kad jie būtų klusnūs, kaip ir ano meto baudžiauninkai savo dvarininkams, kurie prekiaavo gyvais žmonėmis, ne tik "mirusiomis sielomis".

Stalino tarpsnyje rašytojo žodis buvo uždarytas geležinėje dėžutėje. I. Vinogradovas apdardamas "Valentino Aveckino kaimo veidą" praėjusieji šimt-

mečiai ("Novij Mir", Nr. 6, 207 pusl., 1964 m.) prabyla: "Žmogus, tik jausdamasis šeiminku ir savo likimo kalviu, dirba sąžiningai. Mes dažnai skaitome, kad nesveikas žmogus, jau netinkantis kolchozui, stebuklus daro savo sklypelyje, ir jo trupinių pardavime. Žinoma, mes jį vadiname privatninku, kuris išsprūsta iš rankų, tačiau nepaprastai įdomu stebėti, kas dedasi mažame sklypelyje, nes ten daromi ne tik ūkiniai apskaičiavimai, bet ir technika panaudojama."

Vinogradovas tik tiek tiesieja, jis net nebando peržengti per slenkstį ir pasidairyti, kas dedasi kompartijos dvaruose, nors pirmieji ledai jau buvo sulaužyti ir daugelis balsų, bet ne sutartine, kaip liaudininkai, jau ima gliaudyti menkus kompartijos dvarų vaisius. Gal nepripuolamai garsiau nuaidėjo "Novij Mir" kai kurios novelės apie žemės ūkio negroves. Negalima sakyti, kad ten skeltas kurstantis žodis, tačiau 1963. III. 8 iššaukė Chruščiovo tartą perkūniško smūgio pasmerkimą.

Naujieji gūsiai

Ne kas kitas, o N. S. Chruščiovas pradėjo naują tarpsnį, pasmerkęs Stalino vienvaldystę. Nors ir jis užsidėjo vienvaldystės karūną ant savo galvos, tačiau šnekėti apie aną kruvinąjį buvo galima atvirai. Baba jevskis, Nikolajeva, tuoj po Stalino mirties, 1954 m., rūšciais žodžiais prabilo apie buvusį engėją ir žemdirbių nedalia. Tačiau reikėjo veik dešimtmetį laukti, kol padaryta įsisiūbavimo pradžia. Nežinomas Solženicinas dviem šūviais iššaukė dėmesį ne tik Sovietuose, bet ir Vakaruose. Jo veikalas "Ivano Denisovičiaus viena gyvenimo diena" pritrenkė rodomojo žiaurybės priverčiamųjų darbų stovykloje. Vyriausias veikėjas Šukovas daugiausia šneka apie vergų stovyklos nedalią, bet aštriu kabliu paliečia ir nelemtas dienas kolchozuose, kurios liko tos pačios ir Stalino nuvainikavus. Ši novelė, atspausdinta "Novij Mir" žurnalo 1962 m. lapkričio mėn. laidoje. 1963 m. sausio mėn. "Novij Mir" laidoje paskelbiama kita Solženicino novelė "Matrijonos namai", kuri nepasizymi ankstesnio veikalo kaitra. Autorius šneka apie kaimą, storu literatūrinį daugumą sluoksniu nuslėpda mas ne tik gyvenimiškos, bet ir literatūrinės tiesos dalį.

Kitas, leningradiešis žurnalas "Neva" mažai ką atsielia nuo "Novij Mir". 1963 m. sausio mėn. "Nevos" laidoje įdėta F. Abramovo novelė, kurioje taipgi aptariamas nūdienis kaimo gyvenimas, autoriaus žodžiais, vis dėlto geresnis už buvusį. Gal jis geresnis todėl, kad "Naujojo gyvenimo" kolchoze tryliktojo kolchozo pirmininko Misovskio gaminio kolchozininkai neina į darbą, o laimingi jaučiasi pirtyje besikaitindami. Gal ta laimė buvo atnešta vieno vairuotojo, kuris negali traktu-



J. Bagdonas

Kompozicija (aliejus 86x35 inč.)

AKLYBĖ

(Atkelta iš 2 psl.)

ta Lietuvos reikalams, bet tai yra autoriaus priemonė mesti tamsią dėmę ant prof. S. Kolupailos atminimo.

Gal tiksliausiai bus atsakyta paties S. Kolupailos žodžiais, parašytas laiške man 1958 m. vasario 23 d.:

"... Aš niekad nereaguojau į šmeižtus... Tamstos atviri žodžiai man priminė kai kuriuos momentus to "herojiško" mano gyvenimo periodo, kada aš tikrai dirbau ne sau, ir ne šeimai (dėl to žmona neteko akies). Tie nežino, kartais neįsivaizdė, kuriems aš padėjau, kuriuos apgyniau" (mano pabraukta — K. K.).

Nuodėdžiai dėkui Tamstai už toki savo seno profesoriaus gynimą. Tik Tamsta nežinau, kaip kurių dalykų užkulis. Priešrinkiminiame mitinge aš kalbėjau ne vien studentams, aš norėjau perspėti tautą, ko aš negalėjau atlikti kitu būdu". Toliau profesorius rašė, kad jau tada jiems buvo aukštų pareigūnų prisartta apie būsimus vežimus.

Tame mitinge, bene, prieš pačias Kalėdas, buvau ir aš. Ėjau į jį nuilūdes, nes nerama mūsų tautai kil pa darėsi kiekvienam jaučiama. Neklausiau profesoriaus frazių, skirtų politrukams, bet giliai įsivedėjau žodžius, skirtus mums — jau nimui, kuriais buvo skatinama nenustoti ūpo, nepasiduoti sunkumams, dirbti ir dirbti. Aiškiai ir šandien pamenu, kaip mano ūpas pasitaisė, prašyto akys.

Deja, daugelis įsivedė į širdį žodžius, skirtus politrukams, ir vėliau, po karo pradžios, kerštavo. Darytas jam tuo metu skriaudas ne man čia skaičiuoti.

Kad geros valios žmogumi būnant, anais laikais buvo galima padaryti daug gera, įsitikinau ir aš pats asmeniškai. Be savo menų pareigų, universitete aš ėjau grupelį personalo proforgo pareigas. Tos pareigos — profesinei s-gai surinkti mokesčius. Kartą, vėlyvą rudenį pas mane užėina dr. Jonas Grinius, kurio aš nepažinojau. Jis norėjo tapti meno istorijos lektoriumi Statybos fakultete. Mokslo personalo praleistas, jis sutiko universiteto sąlygas opozicijai, kurie nenorėjo jo priimti į profesinę s-gą. Man jo pagailo, nes nepasisekė jo būklė tapti visai kritiška. Pažadėjau ką galima padaryti. Pakalbėjau su tais, kurie turėjo įtakos sargams, visai atvirai, kad lietuviams reikia vieni kitiems padėti, kad visai nesvarbu dabar, jog jis buvęs ateitininkų šulas. Sekančiame posėdyje dr. J. Grinius praėjo pro sąlygų opoziciją ir jis tapo fakulteto mokslo personalo nariu.

Ir taip atsitiko su daugeliu. Panašiu būdu perimtas karinės tyrimų laboratorijos beveik visas mokslo personalas, pagaliau net gen. inž. Gustaitis. Tapęs priglaustu, jis netrukus mėgino perbėgti sieną ir pakliuvo. Dėl to prof. Kolupaila turėjo nemalonumų. Universitetas tada buvo lyg ir kokia prieglauda, kur spietėsi karštai patriotiškas jaunimas.

Deja, ir NKVD bei komunistų partijos skyrius universitete turėjo ausis ir akis. Prof. Kolupailos būklė vis sunkėjo. Ypatingai

riaus iš griovio išjudinti, o kito nusigėrimas nuo koto.

Menka srovėlė didėja. Ivan Stadnukas 1963 m. išleistame romane "Žmonės ne angelai" grįžta į siaubinguosius, kruvinius 1930 metus — buočių naikinimą, į ano meto neteisėbes, kalinimus ir į vergų stovyklas trėminimus, žodžiu, visa, ką Solochovas paslėpė po atversta velėna. Tuo pačiu taku eina E. Gerasimovas romane, "Ten, kur srovė neša" ir Zolyginas veikalė "Prie Irtišo". Praėjusiais ir šiais metais pasigirdo žymiai drąsesnių žingsnių. Gal vienas iš tokių drąsesnių yra Jono Avyžiaus romanas "Kaimas kryžkelėje", kuris būtų vertas jau atskiro dėmesio.

mūsų išgamos buvo piktai, k leinizmo asistentas V. Sipavičius buvo išbrauktas iš studentų tarpo. kaip nestudijuojantis. (Studentai atleistųjų sąrašą pabraukė jo pavardę). Pats savo akimis mačiau profesoriaus anketa, kur klausiamas, jis pasisakė aiškiai, kad yra tikintis katalikas. Toks tai jis buvo pataikūnas... Profesorius, jo paties žodžiais, buvo numatytas į antrą išvežamųjų sąrašą.

Štai kodėl aš dabar su didele pasipiktinimu skaitau tarp poeto Liudo Giros ir prof. S. Kolupailos Jono Aisčio išvestą lygiagrete: "Is Giros, is Kolupailos, kas juos

arčiau pažino, net ir galima buvo tikėtis, kad jis visų tironų žabangas buvo įkliuvusių ir stipresnio charakterio žmonių". Ir t. t. Juo toliau skaitai, juo aiškesnis gyvenimo realybės nenuvokimas.

Kas buvo Liudas Gira mums, studentams? Jau prieš sovietų atėjimą žinojome, kad jis visų tironų garbintojas, visų partijų perėjūnas, savęs paties recenzentas ir panegirikas. Dar prieš bolševikų okupaciją jį matėme kratanti barzdą prokomunistiniuose susirinkimuose, kovojantį už komunistų reikalus. Jau tada mums kilo įspėjantis klausimas, kas gi tas komunizmas,

kuris naudojasi tokių žmonių veikla.

Jei, karo veiksmams prasidėjus, Gira pabėgo iš Lietuvos neatsigręždamas, tai S. Kolupaila, rizikuojamas gyvybę, po daugelio nuotykių prasilaužė pro frontą ir grįžo iš sovietijos namo (prieš pat karą tarnybos reikalais jis buvo išvykęs į Leningradą). Pamenu jo pasakojimą, kaip, rodos, ties Daugpilio tiltu sutiko Salomėją Nėrį, kuri verkdamas keliavo į rytus ir jo nusiskundė: "Profesoriau, koks tu laimingas, kad tu gali grįžti, o aš... turiu bėgti."

Koks gali būti palyginimas tarp šių dviejų asmenybių? Vienas jų — Gira yra išdavimo simbolis, kitas įžymus lietuvių inžinierių auklėtojas, be išimties jaunimo mylėtas Lietuvoje ir čia tremtyje. Tiek metų profesorių pažindamas, visada pas jį rasdavau tik nuosirdumą ir atvirumą. Tokius pat išpūdžius turi ir visi kiti jo pažistami.

Tad visiškai nepoetiškai skamba ši Jono Aisčio elegija apie Nickšybę, kurios blogo išpūdžio autorius neužkapstys įstartais žodžiais: "Nesmi teisėjas, o tik poetas!"

Jei aš turėčiau nors lašą poetinio talento, mėgčiau rašyti elegiją apie tuos tautiečius, kurie, nirusio pagauti, patys teisė, patys ir sprendimą vykdė, apie nesantaiką antros okupacijos metu universitete. Bet tai būtų tik gyvenimo pur-

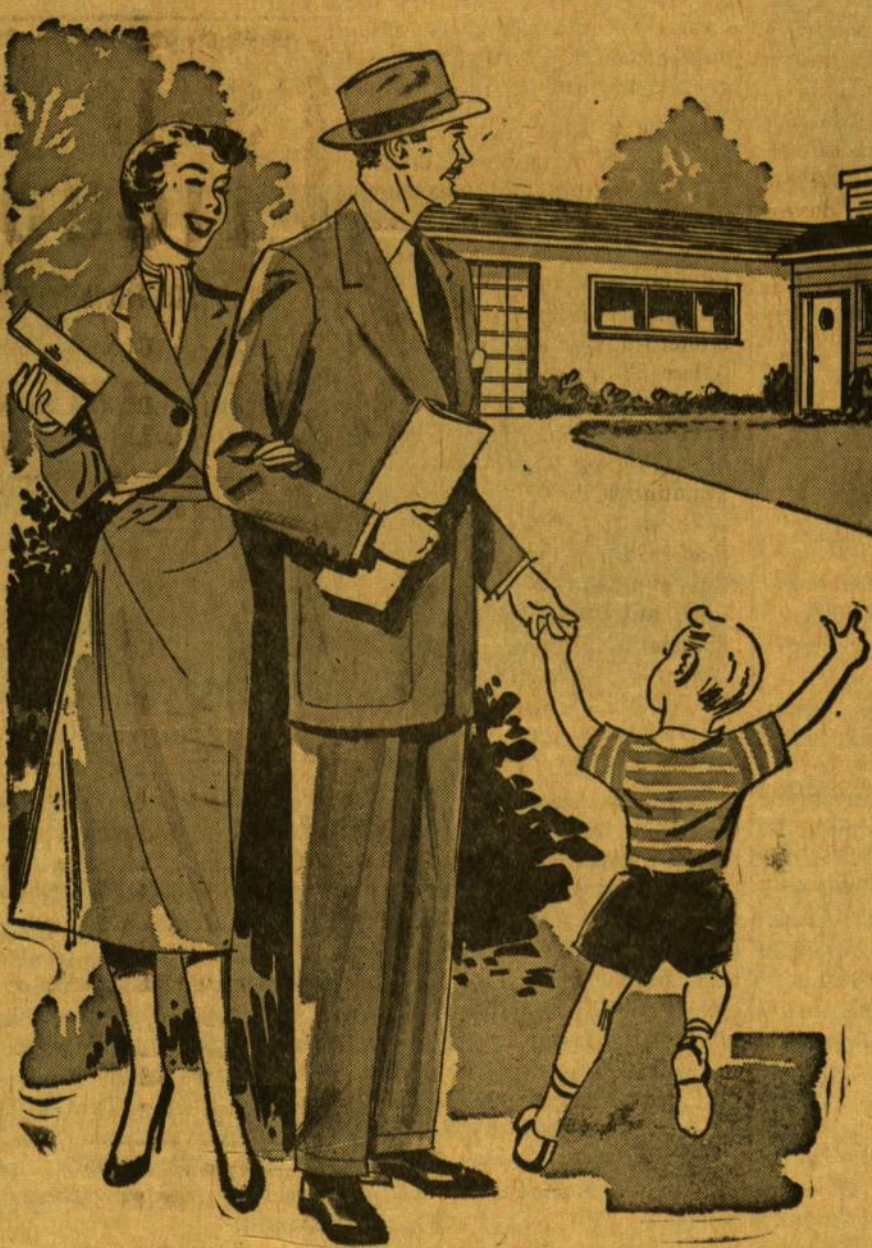
vas, tokie ar panašūs faktai kiekvienam mūsų gerai žinomi.

Ir vėl klausimas. Kas yra Herojus? Ar kad ir aš pats, kuriam po keliolikos įkalbėtų pasisakymų frazės užkliuvo gerklėje ir po to jau nieko gera nei bloga savo žmogaus padėti negalėjau, ar tas žmogus, kuris pavyzdingoje tvarkoje išlaikė instituciją ir pagelbėjo šimtams žmonių, kuris savo pavyzdžiu parodė, kad, ir vergu būnant, galima nenustoti žmogiškų vertybių. Ar tik dėl to jis nėra herojus, kad prieš nebuvo nužudytas? Kas likė mūsų tėvynėje dirba, žino šią vergijos našlą ir jau eilę metų šią be galo skausmingą savęs išniekinimo auką turi iškęsti, kad nauji želmėnys galėtų želti.

Baigiant, galiu vėl pakartoti, kad amžinos atminties prof. Steponas Kolupaila, mirtinos ligos pakirstas, iki paskutinio atodūsiu rūpinosi Lietuvos reikalais ir savo pamėgta mokslo šaka. Tai žmogus, kuris niekad nežinojo poilsio, o naujai at-rasta dar nežinoma knyga jam buvo pats didysis malonumas bei džiaugsmas.

Mano gi šis atsiliepiamas yra tik roškinas, kad lietuvių visuomenėje išlikę apie prof. Steponą Kolupailą toks atminimas, koks jis yra jo artimųjų bendradarbių ir pažįstamų tarpe, kad jo atminimas ir toliau visus stiprintų kovoje už lietuvišką kultūrą ir laisvą tautos ateitį.

Kai ruošiate planus ateičiai, turėkite galvoje kaimynystėje esančią finansinę įstaigą — **CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION** Sėkmingai darančią biznį ir aptarnaujančią lietuvių virš 40 metų



Turtas virš \$50,000,000.00

- KURIOJE JŪSŲ, KAI TAUPYTOJO, pinigai yra geriausiai apsaugoti ir neša Jums papildomas pajamas.
- **PRAKTIŠKA** — galite taupyti bet kokią sumą bet kuriuo laiku, pagal Jūsų taupymo planą reikalavimus.
 - **PELNINGA** — didesnis negu vidutiniškai mokamas dividendas du kartus į metus pridėdamas prie Jūsų saskaitos leidžia lengviau siekti tikslų.
 - **PARANKI** — vieta patogi ir senia įvestas taupymo pašto skyrius leidžia dar daugiau sutaupyti.
 - **SAUGI** — nes visos santaupos iki \$10,000.00 apdraustos valstybinės JAV valdžios įstaigos.
 - **KAI NAMŲ PIKREJAS** Jūs galite gauti paskolą pagal savo reikalavimus ir paruoštą biudžetą.
 - **NAMŲ GREIČIAU ĮSIGYSITE**, nes mūsų paskolos leidžia greičiau išmokėti skolas ir tapti savininku.
 - **ĮSIGYSITE JĮ LENGVIAU**, nes mūsų į nuomą panašūs mėnesiniai išmokėjimai apima paskolą, nuosimčius ir kitus mokesčius.
 - **ĮSIGYSITE JĮ BE RŪPESČIŲ**, nes kaimynystėje esanti draugiška mūsų įstaiga yra pasiruošusi Jums patarnauti.

Savo nariams turime pilną patarnavimą:

- Bonai mokslui baigti
- Paskolos namams
- Kalėdų Klubas
- Atostogų Klubas
- Šeimos apdrauda
- Notaro patarnavimas
- Visokių rūšių apdraudos
- Nemokamas kambarys susirinkimams
- Mokame čekius ir duodame nariams specialius Money Orderius
- JAV pašto ženklai
- Parduodame ir išperkame JAV bonus
- Du dideli kiemai automobiliams pastatyti
- Vokai taupyti paštu
- Saugios depozitų dėžės
- Keleivių čekiai.



JOHN PAKEL
Chairman of the Board

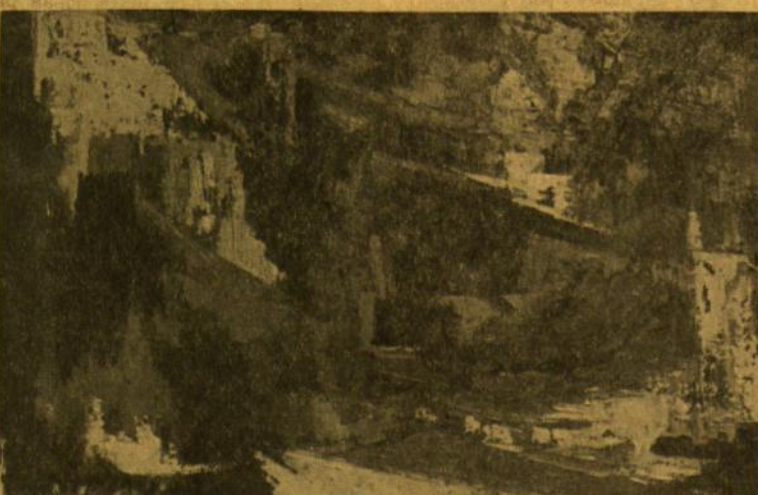
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Avenue

Tel.: GR 6-7575

VALANDOS:
PIRMADIENĮ . . . 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
ANTRADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 4:00 P.M.

TREČIADIENĮ visą dieną uždara.
KETVIRTADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
PENKTADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SEŠTADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 12:30 P.M.



J. Bagdonas

Kompozicija (aliejus)

TELEVIZIJA VOKIETIJOJE

Milijardinės pajamos ir nepasitenkinimas monopoline TV ir radiofonų padėtimi

VYT. ALSEIKA, Vokietija

Įvairiuose kraštuose radiofonai ir televizija (toliau sutr. — TV) tvarkosi skirtingais pagrindais. Kai kuriose europinėse valstybėse radijas su TV priklauso valstybei (Italija, Prancūzija), kitur, pvz. JAV radiofonų ir TV studijų tvarkytojais bei savininkais yra privačios bendrovės, kai kur, kaip Anglijoje, valstybė BBC bendrovei buvo suteikusi viešos — teisinės institucijos statusą, bet leidodo veikti ir vienai komercinio pobūdžio TV. Vak. Vokietijoje visų devynių kraštų ir Vak. Berlyno radijai ir du TV kanalai yra viešosios teisės institucijos. Visos jos veikia pagal paskirų kraštų įstatymus ar pagal atitinkamas sutartis. Visos radijo ar TV bendrovės nemoka jokių mokesčių ir tai kelia kitų informacijos medijų ar ryšių priemonių nepasitenkinimą. Radijas su TV — galima tarti, privačiame ūkyje turi išimtiną, beveik monopolinę padėtį. Tai apsunkina spaudos, filmų gamintojų ar kino savininkų padėtį — tokie nusiskundimai Vak. Vokietijoje dažnas reiškinys.

13 mil. TV ėmėjų ir daugiau milijardo DM pajamų

Vokietijoje radijas su TV surenka iš gyventojų mėnesinius mokesčius. Kiekvienas radijo aparato savininkas kas mėnuo paštu sumoka po 2 DM (0.50 ct.), o TV abonentai nuo 1952 m. įpareigoti kas mėnuo sumokėti 5 DM arba 60 DM (15 dol.) per metus. Tie mokesčiai vis tie patys (radijo abonentai mokesčius moka nuo 1923 m.). Žinoma, TV paplitimas, palyginti su radiju, ypatingai didelis, jis siekia net iki 2 milijonų abonentų kasmet. Ir tam didėjimui pasiekus 14–15 mil. ribą, jis turėtų pradėti mažėti.

Beje, tie mėnesiniai mokesčiai nereiškia, kad visos pajamos tenka valstybei. Iš radijo mokesčių paštu (valstybei) tenka 20–25%, iš TV pajamų — 27%. Iš ėmėjų dabar surenkama apie 800 milijonų DM (arba 200 mil. dol.), iš radijo abonentų — 432 mil. DM (108 mil. dol.). Jei dar pridursime TV ir radijo pajamas iš skelbimų, reklamos (jos proporcingai žymiai mažesnės negu JAV, tačiau vis siekia kelis šimtus mil. per metus), tai bendros pajamos sieks netoli pusantro milijardo. Atskaičius „duokles“ valstybei, TV ir radijo bendrovės gali disponuoti nepaprastai didelėmis sumomis.

TV visiškai nugramzdino vokiečių filmą?

Jau minėta, kad dėl ypatingos TV ar radijų padėties nėra patenkinta nei spauda, nei vokiečių filmų gamintojai. Tiesa, vokiečių spauda negali nusiskųsti pajamomis iš skelbimų. Kai kurių, „geltonųjų“ laikraščių ar ilustruotų žurnalų tiražai yra pasiekę 2–4 mil. egz. Žymiai aiškesnė TV konkurencija filmo atžvilgiu. Galima teigti, kad maždaug nuo 1960 m. TV virto pilkojo vak. vokiečio pilnojo „namuose įrengtu kinu“ Brangūs mokesčiai filmams, menka valstybės parama (ji per metus, premijų forma, siekia maždaug milijoną DM arba 250 tūkst. dol.), masių nenoras, jaunimą išskyrus, lankyti kinus, pagaliau, ir pačių vokiečių filmo kūrėjų bejėgiškumas filmų gamybos, naujų idėjų baruose, aktorių polinkis sa-

vo talentą paskirti TV žiūrovams (ir keleriopai daugiau uždirbti) — visa tai, neperdėtai galime teigti, sužlugdė vakarų vokiečių filmų gamybą. Ji įklampusi į nuolatinę krizę, iš kurios išbristi nematyti jokių galimybių.

Nuo 1963 m. du TV kanalai

Ligi 1963 m. balandžio 1 d. Vak. Vokietijoje tebuvo vienas TV kanalas arba, vokiškai tariant, „pirmoji vokiečių televizija“ (Fernsehen). Nuo 1963 m. Mainze pradėjusi veikti „antroji televizija“ arba kanalas, aišku, turėjo atsiliepti į TV abonentų skaičiaus augimą. Tai buvo naudinga dar ir kitu atžvilgiu: jau galimos varžybos programos sudarymo, menininkų parinkimo požiūriu ir pan. Abu kanalai pasiekia kiek daugiau kaip 80% Vak. Vokietijos gyventojų. Jų programas gali stebėti ir Rytų Vokietijos gyventojai ir tai, suprantama, reikšminga Vakarų daromo poveikio atžvilgiu. Be to, vokiškos programos pasiekiamos ir kaimyniniuose kraštuose, bent kai kuriose Austrijos ar Šveicarijos srityse.

Gali kilti klausimas: kaip yra Vokietijoje su TV skelbimais, virtusiais tikra amerikinių kanalų pabaisa? Taip, kai kur, net ir Anglijoje, ypač valstybinėje Prancūzijos ar Italijos televizijoje skelbimų skaičius nuolat auga. Negalima sakyti, kad nuo reklamos būtų laisva ir vokiškoji TV. Jos savininkus — įvairių vokiečių kraštų bendroves aiškiai vilioja milijoninės tų skelbimų pajamos. Tačiau bus neapsirikiota pasakius, kad savo kiekiu jos tiek nerėžia žiūrovo akių bei nervų, kaip JAV-se. Svarbiausia skelbimų davėjai neturi įtakos į programų sudarymą. Jei rodomas filmas ar vaidinimas, žiūrovas gali būti ramus — per valandą ar daugiau laiko jis nematys nei dešrų, nei alaus, nei cigarečių skelbimų.

Programose daug meno, pramogos, politikos

Šių eilučių autorius niekuomet nėra buvęs TV šalininku, gerbėju ir tik retomis progomis gali stebėti vokiškųjų TV kanalų programą. Su jomis daugiau susipažįsta iš spaudos bei specialiųjų TV - radijo žurnalų. Kalbant apie programos sudėtį, joje meno, pramoginei sričiai teikiama pusė visos programos laiko, kita pusė atitenka politikai, aktualijoms, informacijai, dar ir, aišku, sportui.

Meno srityje vokiečių TV yra pasiekusi rimtų rezultatų teatro pastatymo srityje. Perduodami arba Hamburgo, Frankfurto ir kitų gerųjų scenų pastatymai arba teatro veikalai pastatomi TV studijose. Teatro veikaluose per TV pasirodo patys žymiausi teatro ar filmo aktoriai. Čia panašus vyksmas kaip ir JAV-se: TV pasiglemžė pačius geriausius filmo aktorius, įsigijo filmų studijų nuosavybę — tai nusteina, kai prisimeni milijonines tų institucijų pajamas.

Svarbią vietą užima filmai. Kai kur kituose kraštuose, jie dažniausiai senstelėję, susukti bent prieš 6–8 ar net 12 metų. Vak. vokiečių filmų gamyba šiuo metu merdi TV žiūrovas joms atsakys: man įdomiau matyti 8 metų senumo gerą filmą, kaip išleisti pinigą kino šlamštui. Vis dėlto pastaruoju metu žiūrovai jau reikalauja rimtesnio filmų pasirinkimo, juoba, kai TV savininkai, išleisdami nedaug lėšų (maždaug 30,000 DM. arba 8,000 dol. vienam senesnės gamybos filmui), pasitenkina banaliais Wildwest ar kriminaliniais, jau seniai amerikiniuose kanaluose rodytais filmais.



J. Bagdonas

Kompozicija (aliejus)

Lassie, Kookie, Durbridge bei

Maigret kriminalinės istorijos

Kartais švystelėdama gerai teatriniais pastatymais, vokiškoji TV dar nesugeba pasiekti amerikinių ar britų TV poveikio žiūrovams vadinamų serijinių pastatymų srityje. Vis tenka griebtis „paskolų“ iš JAV ir kitų kraštų studijų. Kookie, Lassie — tai pastarųjų metų vokiškosios TV žiūrovams labai gerai pažįstami herojai.

Būdinga, kad vokiečių žiūrovus sugeba daugiausia sukausti ne teatras, politinės žinios ar futbolo rungtynės (kaip JAV-se beisbolas...), kiek kriminaliniai, su didele įtampos doze, serijiniai vaidinimai. Pirmuoju laimėtoju Vokietijoje pasirodė dabar 52 m. amž. britas Francis Durbridge. Pirmą kartą į vokiečių TV jis įžengė 1959 m. pabaigoje su „Der Andere“ kriminaline drama. Vėliau kasmet sekė nauji žiūrovų „sukaustymai“. Galima tarti, visus rekordus sumušė 1962 m. serijomis ejęs, autoriaus žodžiais jo mažiausiai pavykęs veikalas — „Der Halstuch“ (Apikaklinė). Tuo metu TV žiūrovai tiek buvo susidomėję kriminalinio inspektoriaus Harry Yates veikla, kad tomis dienomis, kai buvo rodomos baigiamosios istorijos serijos, Vak. Vokietijoje, iš tikrųjų, porai valandų buvo apmirusis politinis, kultūrinis ir socialinis gyvenimas. Tuo metu buvo tuščia net ir valgyklose, o parlamento nariai net vengė skubėti į numatytus Bundestago posėdžius... Jau mažesnė įtampa lydėjo šiais metais rodytą tu paties autoriaus „Die Schluessel“ (Raktai) seriją.

Antroji, Mainzo televizija, įvertindama dėmesį detektyviniam veikalui, jau kuris metas

iš prancūzų perėmė vėl serijinius „Komisaro Maigret“ (pagal Georges Simenon) nuotykius. Taip, tai būdinga: pokario metu vak. vokiečiai ypatingai pamėgė bulvarinę spaudą su kriminaliniais, erotiniais aprašymais, o TV ar vokiečių filme — jiems ypatingai „prie širdies“

tokio turinio ar atspalvio serijiniai vaidinimai.

Šeši žurnalistai iš penkių kraštų

Vokiečiai ir kitais atvejais seka kitų pavyzdžius. Jie pateikia politines aktualijas, kaip „Face to face“ ir pan. Netruksta ir pasikalbėjimų su politikais, komentarų. Pirmasis kanalas kiekvieną vakarą 8 val., o antrasis — 7:30 val. perduoda viso pusvalandžio žinių (su žemėlapiu) programą. Ties pusvalandžiai, tai eilinio žiūrovo, sekančio pasaulio įvykių, „Must“ — būtinas reikalas ir noras tą dalį nepraleisti.

Jau visa eilė metų pirmasis kanalas (jis vadinamas ADF) — turi tradicinę sekmadieninę, 12 — 12:50 val. programą, vadinamą „Fruehschoppen“ (arba „Rytmetinis išgėrimas“). Jai vadovauja Werner Hoefler, kiekvienam sekmadieniui vis pasikviesdamas „šešis, žurnalistus iš penkių kraštų“ (jis pats — šeštasis). Tokioje valandoje, gyvai, prie vyno stiklo, berūkant, paprastai iš Koelno, kartais iš Vak. Berlyno, diskutuojami aktualiausi tarptautinės politikos klausimai ar įvykiai. Dažniausiai pasikviečiami Bonnoje gyvenę užsienio spaudos korespondentai, dažnu atveju — žinomi sovietinio gyvenimo specialistai (W. Leonhardt, Lewickij, iš Šveicarijos — Coax) ar žymūs žurnalistai, kaip Madame Rousell iš Paryžiaus, M. Lasky ar S. Haffner iš V. Berlyno ir kt. Tos valandos transliuojamos ir per eilę radijo stočių, tad pasiekia labai gausią auditoriją. Galima teigti, kad jos laikytinos viena įdomiausių politinės informacijos baro dalių.

Šiaip politinių žinių srityje,

DRAGAS, šeštadienis, 1965 m. liepos mėn. 17 d.

5

bent dažnumo atžvilgiu, pirmenybė teiktina radijams — jie žinias perduoda jau nuo 6 val. ryto, tuo tarpu TV kanalai, jų ekranai tepradeda gyventojų patogiuose butuose mirgėti 5 ar 6 val. po pietų. Išimtis kol kas šiaurės Vokietijoje, kur specialiai tiems, kurie dirba vakarais ar naktimis, TV programa perduodama ir priešpiečio valandomis — 10 - 13 val.

Eurovision arba europiniai TV mainai

Eurovision — Europoje žinoma sąvoka. Tai visos Europos kraštų televizijos mainai. Techniškas Eurovizijos centras yra Briusely, o patys mainai pradėti 1954 m. birželio 6 d. 1965 m. pradžioje kraštų skaičius išaugo iki 18, siųstuvų — iki 2,400. Šiuo metu Eurovision programos gali priimti Europoje esą 44 milijonai TV aparatų. Nuo 1962 m. kai kurie kraštai kasdien vykdo pasikeitimą žiniomis - aktualijomis (News Exchange). Jei 1954 m. buvo perduotos 55 Eurovision programos (73 val.), tai 1964 m. programų skaičius pasiekė 480 — transliuota net 664 valandas. Pagaliau, primintina, kad š. m. gegužės mėn. 1 d. Europos kraštai popiečio metu išties valandą naudojosi „Early Bird“ paslauga ir stebėjo, „live“, JAV TV siųstuvų programą. Tai buvo istorinės reikšmės TV mainai.

— 0 —

Tu jomis mane sužavėjai, ir aš nuėjau žvaigždžių kalavijo surastų, bet užburto jo piln nesu iki šiol kello atitikęs. Nesuradau, motinėle, šveitraus kalavijo, neturiu dar eiklaus žirgelių nei auksinių pentinelių!.. Tik vargo daug esu patyręs, tik nusivylimu širdis mano pabrinko... Šalta, drėgna ir tamsu aplink... Purvina, purvina!..

V. Krėvė (iš „Likimo keliais“)

COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

2608 ir 2439 West 69th Street
Chicago 29, Ill. Tel. WA 5-2737.

3212 South Halsted Street
Chicago 8, Ill. Tel. CA 5-1868

Lietuvių bendrovė, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Didelis pasirinkimas geriausios rūšies medžiagų ir kitų prekių žemomis kainomis.

E. ir V. Zukauskai



“PAŽANGA”

savo garaže ir SINCLAIR gazolino stotyje papigintai įdeda duslintuvus (mullerius) ir stabdžius brakes. Teiraukitės kainą pas:

ANTANĄ ir ALGIMANTĄ STANEVIČIŲ, 2637 W. 47th St.
Telef. — Lafayette 3 - 9663

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST.

Telef.: CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS RADIO, STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

4½%



5%

current dividend on investment bonus
4½% DIVIDENDU MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS
Už 1 metų investavimo bonus mokama 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., Antradi., Penkt. ir Šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi. uždarai; Ketvirtadi. 9 v. r. — 8 v. v.

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western Pros. 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p.p.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!



Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

Paskolos, perkant namus, daromos ilgais terminais ir žemais nuosimūnais mėnesiniais išsimokėjimais.

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK RD. — CHICAGO — VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

SUTAUPYKITE NUO \$500 IKI \$1000
ANT NAUJO AR VARTOTO AUTO!



Balzakas Motor Sales, Inc.

4030 Archer Avenue, Telef.: Virginia 7-1515

CHRYSLER - Imperial — PLYMOUTH - Valiant — BARACUDA

300 gerų vartotojų automobilių. Labai nužemintom kainom. Galima pirkti be pinigų.

Didžiausia ir teisingiausia Automobilių įstaiga Amerikoje

NAUJI LEIDINIAI

• AIDAI, 1965 m., birželio mėn., nr. 6. Naujuose "Aiduose" trim pagrindiniai straipsniai pabrėžiama tai, kas šiemet yra mūsų pats didysis rūpestis, minint dvidešimt penkerių metų tautos laisvės kovą ir nemažėjančias pastangas nusikratyti vergiją. Pirmuoju redaktoriaus Juozo Girniaus straipsniu "Laisvės, ne liberalizacijos" išskleidamos iliuzijos ko nors gero tautai tikėtis iš, taip vadinamos, sovietinės santvarkos liberalizacijos. Tad ir baigiamas straipsnis išvadamis: "Jokia liberalizacija negali laisvės atstoti, nes kiekviena liberalizacija tėra laisvės karikatūra. Kas nėra savyje išblėsinęs laisvės samonės, tas negali liberalizacija pasitenkinti. Tik vergams gali pakakti viešpačių suteiktos vienokios ar kitokios liberalizacijos. Tikra liberalizacija turi savo tikslu siekti laisvės. O sovietinė "liberalizacija" tarnauja tik gilesniam vergijos įtvirtinimui, padarant ją mažiau jaučiamą ir todėl mažiau žadinančią protestą, žodžiu tariant, "savesnę". Beviltskiusias pavergimas pasiekiamas, kai pasiseka vergus įtikinti, kad jaustųsi laisvi ir giedotų laisvei himnus. Būdinga, kad tik Vakaruose kalbama apie Sovietuose vykstančią "liberalizaciją". Pačiuose Sovietuose apie "liberalizaciją" nėra kalbos, ten tiesiog entuziastiškai visą laiką džiaugiamasi laisve...

Kaip visos pavergtos tautos, taip ir mes trokštame ne vergijos liberalizavimo, o tikros laisvės".

Stasio Lozoraičio kondensuotai ryškus raštas apie Vakarų pergalės tamsiąją pusę iškelia prieš dvidešimt metų laimėto karo perspektyvoje ir pralaimėtos nūdieninės tautos padarinius. Pagrįstais faktais ir tikru moksliniu akylumu Vytas Vardys labai preciziškai išskaituoja sovietinio kolonializmo bruožus. Visi šie straipsniai sudaro įdomų, labai prasmingą ir neatkistinai redakcijos suplanuotą tos pačios temos birželio mėnesio triptiką.

Retus mūsų spaudoje kalbotyros mokslo straipsnius šį kartą "Aidai" papildo anos srities specialistams, o ir šiaip kalbinėmis problemomis besidomintiems labai smalsia tema. "Lietuvių kalbos kirčiavimo senumas". Šį klausimą visu moksliniu kruopštumu čia pateikia žinomas mūsų kalbininkas dr. Pr. Skardžius.

Grožinei literatūrai skirtuose puslapiuose skaitytoją maloniai nustebina Sesers M. Antaninos, FMM, eilėraščiai, mūsų se tokios šviežios religinės minties ir individualios išraiškos. Reikia tik linkėti šiam talentui tolimiesnio augimo ir brandos. Lig šiol beveik nieko neturėjo išsivertę lietuvių kalbon iš afrikičių poezijos. Todėl šį kartą "Aiduose" atspausdinti sene galiojo poeto L. S. Senghor (jis yra taipgi pirmasis laisvosios Senegalijos prezidentas) posmai yra prasmingas dėmesio atkreipimas į lig šiol pamirštą kultūrinį šio juodojo žemyno balsą, kurį poezijos vertimuose skaitytojų perteikia P. Gaučys.

Prozai duoklę žurnale atiduoda Nelė Mazalaitė. Jos spausdinamas pasakojimas "Zinia", paimitas iš rinkinio "Miestelis, kur buvo mano" rankraščio, šį pavasarį laimėjusio "Aidų" literatūrinę premiją. Rašytoja savo temoje yra krikščioniškai jautri, pindama pasakojimą to-

kiuos paprastuos, bet mieluos, lietuviškuos rėmuos.

Apžvalginėje žurnalo dalyje pirmoje eilėje pabrėžiamos dvi išskirtinės sukaktys: vysk. V. Brizgio 25 metų vyskupavimo ir kan. F. Kapočiaus 70 metų amžiaus. Sukakties proga vysk. Brizgys čia "Tėviškės Žiburių" redaktoriaus kun. dr. Pr. Gaidos žodžiais aptariamas, kaip pirmas toks mūsų tremties vyskupas, apkeliaęs kone visą žemės rutulį, daug pasitarnavęs tautiečiams ne tik religine, bet ir tautine prasme. Su jo var du siejamas ir lietuvių kopyčios įrengimas Washingtono ir atstovavimas lietuvių tarptautinėje plotmėje. Kan. F. Kapočiaus sukaktimi prisimenama jo pokario veikla kaip Popiežiaus tautinės delegatūros vadovo lietuviams, kada jis tokiose sunkiose aplinkybėse nešė benamių lietuvių ganytojinę našą, atgaivindamas tremtyje katalikiškąją akciją, teikdamas globą atsikūrusiems ateitininkams, išlygindamas santykius su skautais, glaudindamas dvasiškų santykius su pasauliečiais, juos visus lygiai vertindamas katalikiškoje akcijoje, rūpindamasis šalpa, spauda ir kit. Jautriai Antano Gustaičio prisimenamas Lietuvoje miręs rašytojas Kazys Boruta ir kun. dr. T. Žiūraičio, OP, duodama pastaruoju laikų įvairiomis kalbomis išėjusių reikšmingų teologijos, filosofijos ir evoliucijos knygų glaustas aptarimas, redaktoriai žadant tokias apžvalgas duoti kas pusmetį. Būtų gerai, kad redakcija į šį sumanytą įtrauktų ir grožinės literatūros išskirtinai pasauly prasiškiusių knygų pusmetinį suminėimą, kaip, sakysim, įdomiai daroma Vokietijoje katalikų leidžiamame kultūros žurnale "Hochland", laiks nuo laiko pateikiant naujai išėjusių ir pasaulinį garšą įgijusių romanų aptarimą.

Laukiant naujo poetostoginio, rugsėjo mėn. "Aidų" žurnalo numerio, tenka tik pastebėti, kad nūdieninė mūsų kultūros situacijoje gana sunkiai būtų įsivaizduojamas lietuvis šviesuolis, neskaitantis ir neprenumeruojantis šio mūsų vienintelio, taip tvirtai ir reguliariai išeinančio ir visus apjungiančio kultūros žurnalo, leidžiamo tėvų pranciškonų ir redaguojamo dr. Juozo Girniaus.

Apžvalginėje žurnalo dalyje pirmoje eilėje pabrėžiamos dvi išskirtinės sukaktys: vysk. V. Brizgio 25 metų vyskupavimo ir kan. F. Kapočiaus 70 metų amžiaus. Sukakties proga vysk. Brizgys čia "Tėviškės Žiburių" redaktoriaus kun. dr. Pr. Gaidos žodžiais aptariamas, kaip pirmas toks mūsų tremties vyskupas, apkeliaęs kone visą žemės rutulį, daug pasitarnavęs tautiečiams ne tik religine, bet ir tautine prasme. Su jo var du siejamas ir lietuvių kopyčios įrengimas Washingtono ir atstovavimas lietuvių tarptautinėje plotmėje. Kan. F. Kapočiaus sukaktimi prisimenama jo pokario veikla kaip Popiežiaus tautinės delegatūros vadovo lietuviams, kada jis tokiose sunkiose aplinkybėse nešė benamių lietuvių ganytojinę našą, atgaivindamas tremtyje katalikiškąją akciją, teikdamas globą atsikūrusiems ateitininkams, išlygindamas santykius su skautais, glaudindamas dvasiškų santykius su pasauliečiais, juos visus lygiai vertindamas katalikiškoje akcijoje, rūpindamasis šalpa, spauda ir kit. Jautriai Antano Gustaičio prisimenamas Lietuvoje miręs rašytojas Kazys Boruta ir kun. dr. T. Žiūraičio, OP, duodama pastaruoju laikų įvairiomis kalbomis išėjusių reikšmingų teologijos, filosofijos ir evoliucijos knygų glaustas aptarimas, redaktoriai žadant tokias apžvalgas duoti kas pusmetį. Būtų gerai, kad redakcija į šį sumanytą įtrauktų ir grožinės literatūros išskirtinai pasauly prasiškiusių knygų pusmetinį suminėimą, kaip, sakysim, įdomiai daroma Vokietijoje katalikų leidžiamame kultūros žurnale "Hochland", laiks nuo laiko pateikiant naujai išėjusių ir pasaulinį garšą įgijusių romanų aptarimą.

Laukiant naujo poetostoginio, rugsėjo mėn. "Aidų" žurnalo numerio, tenka tik pastebėti, kad nūdieninė mūsų kultūros situacijoje gana sunkiai būtų įsivaizduojamas lietuvis šviesuolis, neskaitantis ir neprenumeruojantis šio mūsų vienintelio, taip tvirtai ir reguliariai išeinančio ir visus apjungiančio kultūros žurnalo, leidžiamo tėvų pranciškonų ir redaguojamo dr. Juozo Girniaus.

Laukiant naujo poetostoginio, rugsėjo mėn. "Aidų" žurnalo numerio, tenka tik pastebėti, kad nūdieninė mūsų kultūros situacijoje gana sunkiai būtų įsivaizduojamas lietuvis šviesuolis, neskaitantis ir neprenumeruojantis šio mūsų vienintelio, taip tvirtai ir reguliariai išeinančio ir visus apjungiančio kultūros žurnalo, leidžiamo tėvų pranciškonų ir redaguojamo dr. Juozo Girniaus.

Laukiant naujo poetostoginio, rugsėjo mėn. "Aidų" žurnalo numerio, tenka tik pastebėti, kad nūdieninė mūsų kultūros situacijoje gana sunkiai būtų įsivaizduojamas lietuvis šviesuolis, neskaitantis ir neprenumeruojantis šio mūsų vienintelio, taip tvirtai ir reguliariai išeinančio ir visus apjungiančio kultūros žurnalo, leidžiamo tėvų pranciškonų ir redaguojamo dr. Juozo Girniaus.

Laukiant naujo poetostoginio, rugsėjo mėn. "Aidų" žurnalo numerio, tenka tik pastebėti, kad nūdieninė mūsų kultūros situacijoje gana sunkiai būtų įsivaizduojamas lietuvis šviesuolis, neskaitantis ir neprenumeruojantis šio mūsų vienintelio, taip tvirtai ir reguliariai išeinančio ir visus apjungiančio kultūros žurnalo, leidžiamo tėvų pranciškonų ir redaguojamo dr. Juozo Girniaus.

Laukiant naujo poetostoginio, rugsėjo mėn. "Aidų" žurnalo numerio, tenka tik pastebėti, kad nūdieninė mūsų kultūros situacijoje gana sunkiai būtų įsivaizduojamas lietuvis šviesuolis, neskaitantis ir neprenumeruojantis šio mūsų vienintelio, taip tvirtai ir reguliariai išeinančio ir visus apjungiančio kultūros žurnalo, leidžiamo tėvų pranciškonų ir redaguojamo dr. Juozo Girniaus.

Laukiant naujo poetostoginio, rugsėjo mėn. "Aidų" žurnalo numerio, tenka tik pastebėti, kad nūdieninė mūsų kultūros situacijoje gana sunkiai būtų įsivaizduojamas lietuvis šviesuolis, neskaitantis ir neprenumeruojantis šio mūsų vienintelio, taip tvirtai ir reguliariai išeinančio ir visus apjungiančio kultūros žurnalo, leidžiamo tėvų pranciškonų ir redaguojamo dr. Juozo Girniaus.



Bruno Markaitis, SJ, grįžta iš audiencijos pas šventąjį Tėvą su S. Monteiro, SJ, Kanarijos provincijos vyresniuoju.

Metinė "Aidų" prenumerata tik \$7.00, o adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

• LUX CHRISTI, 1965 m., birželio mėn., nr. 2. Leidžia AL RK Kunigų Vieniųbė. Redaktoriaus — kun. dr. P. Celiešius, 2718 St. George St., Los Angeles, Calif.; administracija — kun. P. Činikas, MIC, Marian Hills, Clarendon Hills, Ill. 60514. Kaip "Aiduose", taip ir šiame "Lux Christi" numeryje minima vysk. V. Brizgio 25 metų vyskupavimo sukaktis. Apie sukaktuvinį gyvai rašo prel.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIŲ MEDŽIAGĄ



CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
(Pastinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadienio iki 3 val. p. p.)



MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

Ladas Tulaba, iškeldamas jo asmenybės ir jo veiklos būdinguosius bruožus. Tik prie šitokio po būdžio straipsnio vietomis nesiderina rašančiojo keliama prieštai kitam sukaktuvininkui — kan. F. Kapočui. Jeigu jau "Aidai" abudu gerbiamus sukaktuvininkus objektyviai ir krikščioniškai paminėjo net bendru abiemis straipsniu, juo labiau toje pačioje dvasioje galėjo panašiai pasielgti ir "Lux Christi". Po dvidešimties metų šitokiame kontekste ir tokiose frazėse kelti anų dienų pastoracines tremtinių problemas yra (paprastai, kaimietiška ir lietuviška kalbant) nei šis, nei tas. Apie naująjį vyskupą Pr. Brazį žurnale rašo prel. K. Razminas. Tolimesniu tęsiniu duodama prel. Ant. Deksnio pamokslėliai apie šv. Mišų auką. Viktoro Gidžiūno, OFM studijos "Krikščionybės įvedimas Lietuvoje" tęsinys šį kartą apsisotja prie žemaičių krikšto. Apie tolimųjų Amerikos vakarų lietuvių prelata Joną A. Kučingį rašo K. Bučys, OFM. Plati pastoracinė ir kultūrinė kronika. Iš lietuviškųjų knygų recenzuojamos St. Ylos "Dievas sutemose", Alės Rūtos "Kelias į kairę", Albino Baranauko "Karklupėnuose" ir Kazio Almeno "Upė į rytus, upė į šiaurę".

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "Fauste" ir A. Mickevičius "Vėlinių" Konrado improvizacijoje. Aischilas savo "Prikal-

se apie pirmųjų žmonių nupuolimą ir apie Babilono bokšto statymą; jį randame graikų mite apie ugnies pavogimą iš dangaus; jį reiškė Goethė savo "

Kultūrinė Kronika

• Charles Angoff, lietuvių bičiulis amerikietis rašytojas, parašė įvadą Aloyzo Barono angliškai išleisančiai knygai "Foot-bridges and Abysses". Rašytojas Angoff šiuo metu užimtas ne tik savo darbu universitetuose, bet rašo knygą, kuriai medžiagą praėjusiais metais rinko Europoje, kam specialiai fundacija buvo skyrusi pinigų, gi universitetai buvo metus davę atostogų. Prieš keletą metų Angoffo romanas apie žydų gyvenimą "Journey to the Dawn" buvo kritikos labai gerai įvertintas ir po to pasirodė dar keli tos knygos tomai, kurie taip pat buvo labai gerai įvertinti. Pirmasis Angoffo romanas yra "When I was a Boy in Boston". Pastebėtina, kad turėdamas amerikiečių literatūroje didelę įtaką, Charles Angoff dažnai amerikiečius supažindina su lietuvių literatūra, teigdamas, kaip esą galima, kad didieji nežino, jog ir mažosios tautos turi gerų kūrinių.

• A. Vaičiulio novelės angliškai "Noon at a Country Inn" išleidią Manyland Books leidykla. Knygai pasirodyti padėjo Kazys Karuža iš Los Angeles, mirusio poeto Petro Karužos brolis. Malonu, kad tokie nuosirdūs lietuviškos knygos gerbėjai prisideda prie lietuvių literatūros populiarinimo anglų kalba. Tokie mecenatai užsitarnauja tiek lietuvių, tiek amerikiečių literatūros mylėtojų pagarbą. Vaičiulio novelės jau atiduotos rišyklai.

• A. a. Dr. Alberto N. Tarullo knyga "American — Baltic Relations 1918 — 1922: The Struggle over Recognition" visai neseniai pasirodė spaudoje. Knyga išleido ir jos platiniui rūpinasi "The Catholic University of America Press," Washington, D. C.

• Amerikos lietuvių mokslinėje mezege ryšius su Europos mokslo įstaigomis. Kalifornijos universiteto profesorė dr. Marija Gimbutienė, savo universiteto siunčiama užmegzti ryšius su Europos ir Artimųjų Rytų aukštosios mokslo įstaigomis, bibliotekomis, muziejais ir mokyklos institucijomis, nuo liepos 1 d. lankosi Vokietijoje. Po to vyks į Šveicariją, Italiją, Jugoslaviją, Graikiją, Turkiją, Bulgariją, Rumuniją ir kitus kraštus. Amerikon grįš rugsėjo mėnesį per Skandinaviją ir Angliją. Drauge su profesore keliauja ir 7 jos studentai amerikiečiai.

• Du nauji scenos veikalai. Romano žanre įsigiję plataus garso, Los Angeles gyvenantys mūsų rašytojai Alė Rūta ir Jurgis Gliada pastaroju metu yra parašę porą veikalų ir lietuviškai scenai: Alė Rūta — drama "Ant liūnų krašto" ir Jurgis Gliada — satyrinę komediją "Kaukių balius". Atei-

nančiame sezone Los Angeles Lietuvių dramos sambūris ruošiasi abudu naujuosius veikalus pastatyti.

• Išleista "Lietuvių literatūros istorijos" trečiojo tomo antroji dalis. Prieš kelerius metus Lietuvoje pradėtos leisti "Lietuvių literatūros istorijos" šiuo metu Vilniuje išėjo ketvirtoji knyga. Ji yra trečiojo tomo tęsinys. Gi trečiasis tomas kaip tik apima 1917-1940 metų mūsų literatūros laikotarpį — nepriklausomos Lietuvos metus. Be kita ko šioje knygoje yra plačiau aptariama P. Cvirkos, Salomėjos Nėries, K. Borutos, J. Baltušio, J. Paukštelio, J. Grušo raštai.

Kiek įdomiau, kaip informuoja "Literatūra ir menas" (65. VII. 10), kad "Apžvelgiama ir kritiškai įvertinama J. Kossu-Aleksandravičiaus, B. Brazdžionio, A. Vaičiulio, S. Santvaro, N. Mazalaitės ir kt. rašytojų kūryba.

Taip pat aptariama ir įvertinama buržuazinė — klerikalinė ir liberalinė kryptys lietuvių rašytojų kūryba išsivijoję".

• KOVŲ DEL LIETUVOS LAISVĖS 25-OMS METINEMS ATŽYMĖTI LEIDINIAI

Ryšių su Sovietų Rusijos agresijos prieš Lietuvą, taip pat Estiją bei Latviją, 25-ąją sukačtim, pažėklinsusia Lietuvos laisvės sutėmų ir lietuvių tautos kovų Lietuvai laisvę sugrąžinti 25-tąsias metines, Lietuvos Laisvės komitetas, ACEN gelbstint, ir Pabaltijo Valstybių laisvės taryba, Laisvosios Europos komitetui paremiant, išleido šiuos spaudinius:

1. Manifestą, kurio išspausdinta 25,000 egz. anglų k., 10,000 ispanų, 5,000 — vokiečių, 3,000 prancūzų bei reikiamus kiekius — portugalų, arabų ir italų (drauge su itališkąja ELTA) k.
2. 8 psl. brošiūrėlę anglų kalba 25,000 egz.
3. Brošiūrą Lithuania, 48 psl., anglų kalba, apie 6,000 egz.
4. Baltic Review (Specialus žurnalo numeris), apie 3,000 egz.
5. Revista Baltica (spec. žurnalo nr.), ispanų k., spausdinamas.
6. Be to, šių metų akcijai labai tinka Atstovų Rūmų išleistas "Conditions in the Baltic

MOVING

Apdraustas perkraustymas įvairių atstumu.

A. VILIMAS

3415 S. Lituania Ave.
Tel. FRontier 6-1882

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siunčiant.

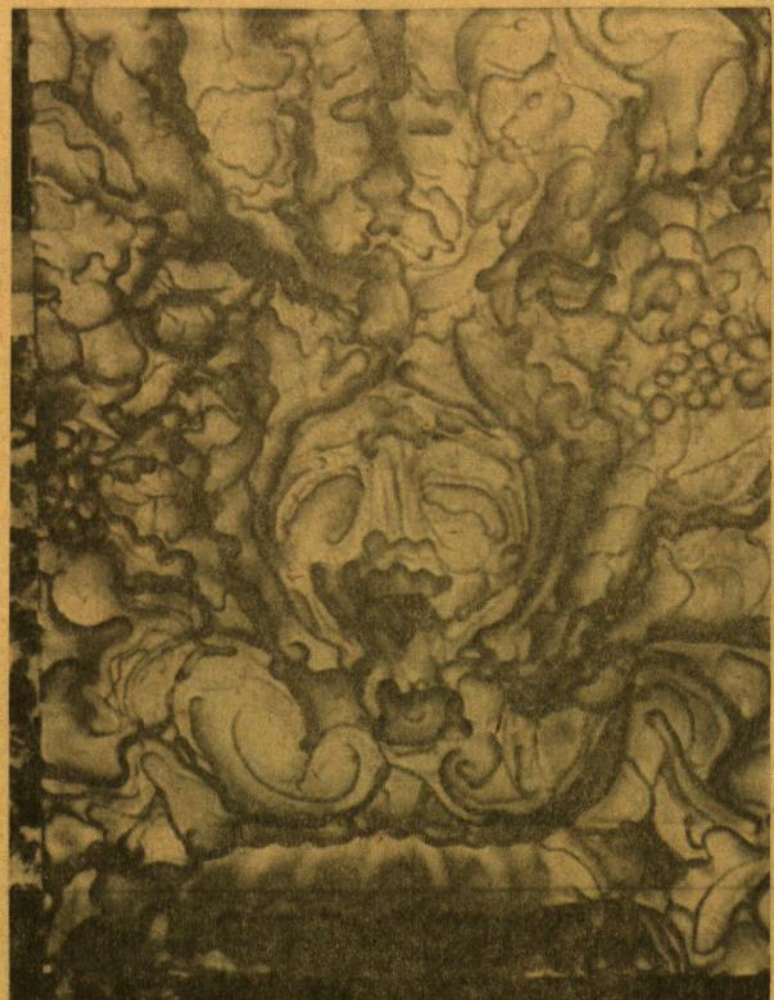
DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tiksliai klįntu patenkinti. Garantuos skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

NEW YORK, N. Y.	39 - 2nd Avenue	AL 4-5456
NEW YORK, N. Y.	10011, 108 West 14th St.	CH 3-3005
BROOKLYN, N. Y.	370 Union Avenue	EV 4-4052
BROOKLYN, N. Y.	600 Sutter Avenue	DI 5-0806
ATHOL, Mass.	61 Mt. Pleasant Street	CH 9-0245
BOSTON, Mass.	271 Shawmut Avenue	DI 2-1707
SOUTH BOSTON, MASS.	327 W. Broadway	TE 8-0068
BUFFALO, N. Y.	332 Fillmore Avenue	TL 6-2874
CHICAGO, Ill.	2222 W. Chicago Avenue	BR 8-0906
CHICAGO, Ill.	3212 So. Halsted Street	WA 5-2727
CLEVELAND, Ohio	904 Literary Road	TO 1-1068
DETROIT, Mich.	7800 Michigan Avenue	VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich.	636-38 Bridge St., N. W.	GL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich.	11333 Jos. Campau	GL 7-1575
HAVERFORD, Pa.	200 Franklin Ave.	TE 233-8030 ir 246-0215
IRVINGTON, N. J.	362 Springfield Ave.	ES 2-4655
YOUNGSTOWN, Ohio	21 Fifth Avenue	RI 3-0440
LOS ANGELES, Calif.	960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J.	126 - 4th Street	PO 3-8568
NEWARK, N. J.	428 Springfield Avenue	BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn.	509 Congress Ave.	LO 2-1446
PATTERSON, N. J.	99 Main Street	MU 4-4610
PASSAIC, N. J.	176 Market Street	GR 2-6387
PHILADELPHIA, Pa.	525 W. Girard Ave.	PO 5-5892
PITTSBURGH, Pa.	1307 E. Garson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif.	3076 Sutter Street	FI 6-1572
WATERBURY, Conn.	6 John Street	PL 8-0766
WORCESTER, Mass.	174 Millbury Street	SW 8-2888
YONKERS, N. Y.	555 Nepperhan Ave.	GR 6-2781



Mikalojus Ivanauskas — Ornamentas (liepsnos tapyba presuotame medyje). Mikalojus Ivanauskas ruošia originalią liepsnos tapybos bei grafikos darbų parodą, kuri bus atidaryta š. m. rugpjūčio mėn. 28, 29 d. ir rugsėjo mėn. 4 ir 5 d. naujoje Theodore Roosevelt mokyklos salėje, 50th Ave. ir 15th Street, Cicero, Illinois. Lankymas nuo 2 iki 9 val. vak. Parodoje numatoma išstatyti daugiau kaip šimtas darbų, kurie apima naująją deginimo techniką dailininko 30 metų kūrybos laikotarpį.

States and in Other Countries of Eastern Europe Hearings before the Subcommittee on Europe, Committee on Foreign Affairs, House of Representatives, Eighty-ninth Congress".

DELTONA, FLA.

Ar kada svars-

tėt, koks tikrai

yra gyvenimas

Floridoje?

Ar galėtumėt išleisti

\$1.65 į dieną

namui Floridoje? Tai padengia

pagrindinę skolą, nuosimėjus,

mokesčius ir namų savininko

draudimą. Atvykit ir gyvenkit

sauglėto Mackle naujai staty-

tame Deltona, Floridoje na-

me nuo \$7,990. Sąlygos leng-

vos, tik \$240.00 įmokėti ne-

žiūrint amžiaus, \$19.27 į mėne-

sl. Jokių išlaidų nuosavybės do-

kumentų sudarymui. Riešiams

pirkėjams apmokama inspekci-

nė kelionė. Informacijų rašykite

DRAUGAS, Adv. 9008

4545 W. 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

MODERNAUS MENO APYBRAIZA

(Atkelta iš 3 psl.)

bės ir nuo spalvos. Ji nesietina nei su objektu, nei su idėja — ir jūs jau turite abstraktų paveikslą, kuris yra tik spalvų žaidimas ar formų laisvas išdėstymas be jokių varžtų, be formuluotų nuostatų. Jis esąs laisvas ir nuo logikos ir nuo įprastinio supratimo.

Modernistams yra neretai prikišama nemokėjimas piešti. Bet tai nėra tiesa, žvelgiant į meno istoriją. Nemokėtos istorijon nepateko. Tie, kuriuos mini istorijos puslapiai, buvo nuosirdžiai įsitikinę savo menu ir dirbo atkakliai. Kad moderniame mene, kaip ir kiekviename mene, esama apgavikų, niekas neginčys. Bet apie juos meno istorija ir nekalba. Picasso galėjo nupiešti žmogų, jau būdamas 13 metų.

SOPHIE BARCUS RADIO SEIMOS PROGRAMOS

Každien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadienis ir sekmadienis nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmadienis 7 val. vak.

VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kl. AM ir 1027 mg FM
Tel. HEmlack 4-2413
Tel. HEmlack 4-2413
7150 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

RINOS IR NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI

Eksperimentiniai uždėdam naujus ir taisome senus. Pilnai apsidraudę. Darbas garantuojamas.

A. ABALL ROOFING CO.

LA 1-6047 arba RO 2-8778



CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS • GREITAS patarnavimas • GARANTUOTA • KREDITAS.

2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS

G R 6 - 7777 24 hour towing service

Karosijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs patalsymai.



BODY AND FENDER WORK

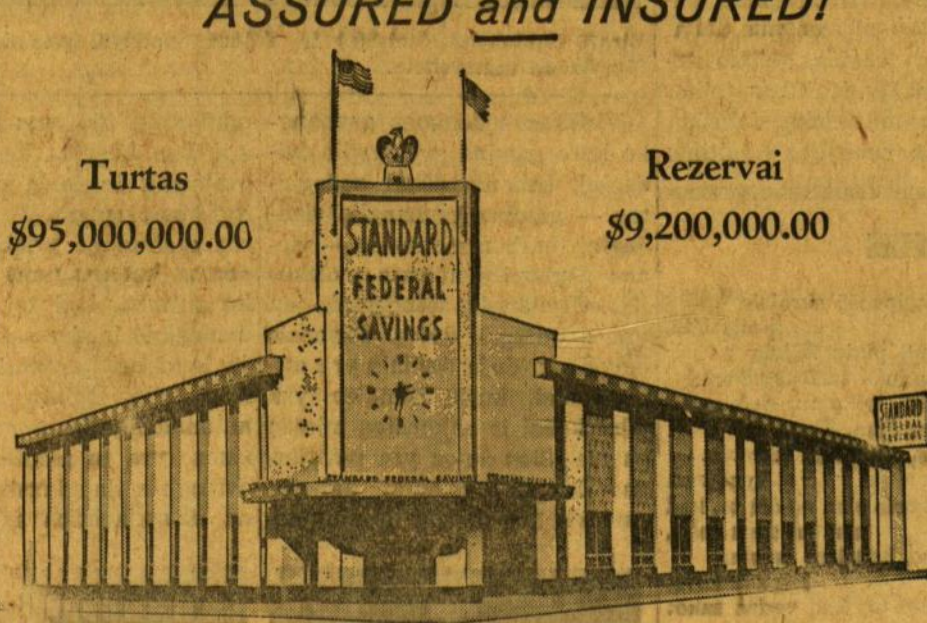
PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS CESAS

STANDARD Safety...

ASSURED and INSURED!



Turtas \$95,000,000.00 Rezervai \$9,200,000.00

4 1/4 % Current rate per annum

4 Times a Year

All Savings in by the 15th Earn from the 1st



HOURS:
Mon. Thurs. — 9 to 8
Tues. Fri. — 9 to 4
Sat. — 9 to 12
Wed. — Closed



STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Virginia 7-1140

DRAUGAS, šeštadienis, 1965 m. liepos mėn. 17 d.

7

Jeigu jis dabar nepiešia žmonių, o tik formas, reiškia — jų ir nenori piešti.

Ar modernusis menas yra meno aukščiausioji viršūnė, ar dekadensas? Mes nieko dar spresti negalime. Kritikų tarpe esama daug balsų už modernųjį meną, bet esama ir prieš. Dar yra per anksti ką nors pasakyti. Viena tik žinoma, kad modernus menas nėra jau toks visai nau-

jas dalykas. Kūno disproporcija nebuvo naujiena jau egiptiečių menui, kaip ir būdingas jam perspektyvos nebuvimas. Ilgi veidai ir didelės akys buvo piešiamos jau bizantiniam mene. Japonų ir kiniečių menas, bene pats seniausias, turėjęs tiesioginės įtakos ir modernųjį šių laikų meną. Taigi posakis "Nihil vi sub sole" tinka ir moderniam menui.

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6945 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8500

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852



PIRKITE DABAR TIESIŲ NUO

M. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR

MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEdarcrest 3-5335

Vienas blokas nuo kapinių

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. Townhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2445 West 63rd STREET

Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1218

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Skaitykite ir platinkite dienr. Draugą.

#